

အခြေခံအားဖြင့်	labmviyij *tt/
အခြေခံအားဖြင့်	pnfurfcusm, Bulwif owrsvrxm, onh *ttfwpckull aqmlupm, &rn/ *ttfwpifsm q&mjzpbu pnfurfcusm, crsvbth&rn/
အခြေခံအားဖြင့်	rr0vonhw&m, Oya' jypkrsm, ullu lwlctbm, o&ellhp&ef&n&G bnf
အခြေခံအားဖြင့်	Oya' qbnrh tb, én/ tb, hLumi hvlt y&oen/
အခြေခံအားဖြင့်	Oya' rsm, xm&&onht aLumi f&ifsm, ullavhvm qefpplyd ta& Bulqjzpbonh Oya' rsm, ull avhvm qefppjci/
အခြေခံအားဖြင့်	Oya' rsm, rnbnht aLumi f aLumi hij mef xm, &on EShta& ygr& bnh Oya' rsm, ullavhvm qefppell&ef&n&G bnf
အခြေခံအားဖြင့်	ajymi f vlt&efwelyd m/ (uav; vlybm, qll&m Oya' rsm, ullavhvm qefppjci f/)
အခြေခံအားဖြင့်	uav; vlybm, rsm, taLumi f avhvm o&lyd? tqlyg uav; rsm, bu lu & ylvnfoloyjci f/
အခြေခံအားဖြင့်	uav; vlybm, qll&m up&yfsm, ullavhvm qefppellhp&ef
အခြေခံအားဖြင့်	Oya' wll tcef u@/
အခြေခံအားဖြင့်	lpnr0f rsm, ESfxpnr0f Oya' rsm, xm&&onht aLumi f&ifwllwpylyd xlt aLumi f&ifwll ta& ygrit vllfowrsvjci f/
အခြေခံအားဖြင့်	ausni f om rsm, tm, Oya' rsm, taLumi f? Oya' rsm, ES hpnr0f rsm, tLum, &quEG tsulu hylh o&matmi foif, hvhvm&mw&it ult nly; &efjzpbnf

3.1 ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် အခြေခံအားဖြင့် အခြေခံအားဖြင့် အခြေခံအားဖြင့်

အခြေခံအားဖြင့်	avqi E&armi f owday; cuf (tajymi f t vlt wufenivr f 4 o& f)
အခြေခံအားဖြင့်	vrit ajymi f t vlrsm, azn&ami Ell rnhenivr rsm, EShta qlyg enivr fwp&ypd aumi f u& qlyp rsm, ullqefppjci f/
အခြေခံအားဖြင့်	rwllym, aom wmdelu@ rsm, ullwezl x m, wvjci f tm, wn&qm u jci f? wmdelu@ tm, vlt m, ull tsipmem, vnr f&& map&e ES hajymi f vrit m, rwllym, aom c0f uyfrsm, wn&qm u&ef &n&G bnf

3.2 ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် အခြေခံအားဖြင့်

အခြေခံအားဖြင့်	Ell h&; rn ygoi vly&ri oi ygovm/
အခြေခံအားဖြင့်	Ell hvp Ell h S tjc m, Ell h wp Ell h bll a& tajymi faexll owll Ell h&; tay: tjrism, ull ull lwlctbm, ojrijci f/
အခြေခံအားဖြင့်	vlt zt pnt w&f ygoijci f? rygoijci f wll taLumi f&ifsm, ull avhvm qefpplyd xlt ajctae wp&ypd aumi f u&? qlyp rsm, ullqefpp&ef

3.3 ဝါဒဖြန့်ဖြူးခြင်းအားဖြင့် အခြေခံအားဖြင့်

အခြေခံအားဖြင့်	tr&lv& m, &fazjci f/
အခြေခံအားဖြင့်	owif pmacji f p rsm, ullqefppofloylunjci f/
အခြေခံအားဖြင့်	owif rsm, w&faw& onhbuvlur rsm, ull& mlyd? xlvuvlur rsm, xm&&onht aLumi f&ifull qefppell&ef

3.4 **ဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီရီမီနီဝိတုကောယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ** 336

ယုဂါဒါရီ **မ** "mvylrsm \ aemulc Zmvlrf/
 နေဝါဒါရီ **မ** "mvylvpylulyhtrsrjzih/rifoloyjci/
 ယုဂါဒါရီ **မ** ttribabmxm; rsm; tay: rnbnlw vfrhouh&muEil hLumi; avlv m qefpp&ef &n&G bnf

3.5 **ဝေါင်္ဂါဒါရီဝိတုကောယုဂါဒါရီ** 337

ယုဂါဒါရီ **မ**1 vlvlypbn xlvazm wifjycft ay: tjrifsm/
 နေဝါဒါရီ **မ**1 vlvlypbn xlvazm wifjycft ay: tjrifsm; u llavlv m oloyjci/
 ယုဂါဒါရီ **မ**1 rlvonhoabmxm; tjrivp&yfxm; &Eil hp&ef&n&G bnf
 ယုဂါဒါရီ **မ**2 *sre, lvpvpp amih&ef&rnh usi Dwf
 နေဝါဒါရီ **မ**2 owifaxmulvppDt aeji h vLem&rnh usi Dwfsm; u ll ausmi tom; rsm; u ll wllf avlv m oloyjci/
 ယုဂါဒါရီ **မ**2 rD m usi Dwfsm; taLumi; avlv m o &Eil hp&ef&n&G bnf

3.6 **ယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ** 338

ယုဂါဒါရီ **မ**1 u ll hwmvllwqijciwlv& u ifrvwllw, v
 နေဝါဒါရီ **မ**1 rnbnlw pvft aEil ft, Sufay; wwbntull qefppjci/
 ယုဂါဒါရီ **မ**1 ausmi tom; rsm; taeji h qhizwtsuf crsv&mwllf buvlurrs; &llwbnfull u ll wllf o ll vmap&ef&n&G bnf
 ယုဂါဒါရီ **မ**2 vrla& c; cmr/
 နေဝါဒါရီ **မ**2 jvrla& c; cm; rql & m Oyrmjz p&yfsm) u llavlv m oloyjci/
 ယုဂါဒါရီ **မ**2 jvrla& c; cm; rrs; mumi rnbnljy ó emrsm; jzplyh; ay: ayguvlmEil bnES rnbolajz&S (Eil f onfullavlv m qefpp&ef&n&G bnf

ယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ 334
 ယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ (ယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ) 335
 ယုဂါဒါရီဝေါင်္ဂါယုဂါဒါရီ 335

၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ် အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍

(၃) ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ် အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း ;

ပုံမှန် ယာယီအလုပ်ထမ်းချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ နေရာတော်ဆောင်ရွက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ လက်ခံချက်စာရွက်စာတမ်းများ၊ အလုပ်ထမ်းချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ

ပုံမှန် ယာယီအလုပ်ထမ်းချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ

This screenshot shows a document with several sections. On the left, a section of Burmese text is annotated with a circled 'u'. To the right, there are two tables. The top table has three columns and several rows of text, with a circled '*' below it. Below that is another table with one column and several rows, annotated with a circled 'c'. The document is titled '၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ် အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း'.

အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ

This screenshot shows a document with a large table and several sections of Burmese text. A circled 'C' points to a section of text on the left. Below the table, a circled 'p' points to another section of text. The table has multiple columns and rows of text. The document is titled '၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခုနှစ် အခင်းအကျဉ်းချုပ်ချိမ်းစောက်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်မှုစာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း'.

3/ pmtlyyg awm sif qe qm, ur na za av r n e i Dm, S p r, D n v E s o B k w i S y i e f i x m, o i o e n /

oitefpyg taLumi,t&mwLUpmoite,tw&f vufawDroiLum,rDatmuaznfyyg o iLum,rq & m & n f s f c u f s m j z i h
B u l w i f q e f p p b i l o n f o l S n f t q l y g o i t e f p m w l t l y D a u s n i f o m r s n r n a & D r n f o i L u m w w a j r m u f l & E l l b n f
u l q & n f q & m r r s n b u l u q e f p p f w l u f k l v E l l h y v t r n f

- a u s n i f o m r s n t a e j z i h o i t e f p m t l y D r n b l l o m E l l b n f q l & m t o y n r s n & i b e l w l w u f m o e n f /
- a u s n i f o m r s n t a e j z i h o i t e f p m t l y D r n b l l o m E l l b n f q l & m t o y n r s n y l l b l l v n E l l b e n f /
- a u s n i f o m r s n t a e j z i h o i t e f p m t l y D r n b l l o m E l l b n f q l & m w e l l r s n u i o l y l l b l l v n l u o e n f /

p m t l y y g a v l u s i t e f r s n u l l a u s n i f o m r s n v u f a w D v l y a q m i h p & m w f t x u l y g & n f s f c u f s m j z i h t p o f q e f p p & e f
v l t y b n f v l y a q m i t s u l v p c p d t p w e l v n f r n b l l n f s f c u f s m a & ; o m x m o n l u h a z n f y a y ; x m o n f
a u s n i f o m r s n \ E l l i l b m q l l & m w e l l r s n ? t & n f t a o f r s n ? t o y n r s n & i b e l w l w u f m a p & e f t w l v n f
p m t l y y g v l y a q m i t s u f s n r s v p q i h q & n f q & m r r s n b u l u a & ; q h z n a q m i h y ; & e f v l t y b r n f

4/ p m t l y y g o p m a y x s y a e p n r e u r n ;

a t m u a z n f y y g v l y a q m i t s u f s n o n f t c e f w p c e f p d v e f y g & b n h (z w & e) o i t e f p m r s n ? a o g [m & r s n E s h t q l l s n u l l
t a j c c k m & l b n f

၁၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂

- 1/ ausni fom; 5 0p txdy0ibnhtzlrsm; 0pbn zlay;&rn/
- 2/ xll emul rnbhoitefpmrtaNumi f t&mulhaqfaE&rnul q&njzpbu owfsvay;&rn/ aqfaE&ef tcslyyg owfsvxm;&rn/
- 3/ xll bhaqfaE&mv6ftzlt w6f ausni fom;wpDpwnfu 0baqmi hajmqlejci frd rjzpbap&/ ausni fom;wll f yg0ihp&rn/
- 4/ xll ubhausni fom;wll f yg0i Ell hp&eft w6fausni fom;wpDpdt w6ft csefrnf0ajymqell hNumi ful/nf owfsvxm;Ell frnf

၂/ ၁၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂

- 1/ tzD 3 zll owfsvay;&rn/ (ausni fom;wpDpDulh? 2? 3 ponjzihowfsvlyD tzD cEll bnf)
- 2/ xll tzllwpzllpbnfoitefpmryg tqllsm;ullaxmutbn? juelubn? jNumaeo) ponjzihul pmjyKvsuf &bnf
- 3/ xll emul rnbhoitefpmrtaNumi f t& m aqfaE&rnul q&njzpbu owfsvay;&rn/ aqfaE&ef tcslyyg owfsvxm;&rn/
- 4/ ausni fom;rs; taejzihaxmutcb) tzD juelubn) tzD ponjzihouqll & m tZEShtwl xll hp&rn/
- 5/ xll wl jNumaeo) tzlluvnf axmutcbubu wifyvmonhtqllsm;ESHueubol tzllu tqllsm; tNum; rnbllzebjz &S(vifay;Ell frnubulwifjyiqixm;&rn/
- 6/ nydaemuf ausni fom; 3 0pdyg0ibnhtzlrsm; zlrnf (ausni fom;wpDpbnf tzllwpzllpDulul pmjyK ae&rnf)
- 7/ tzlrsm; tw6f jaxmutcb) juelubn) wlu wplvshpdaqfaE&ajymqlyD? Numaeowlu tqlyg aqfaE& ajymqtsurs;ullzshjzay;&rn/
- 8/ aemulqll taejzihpvlhqmitsultay: tjris; ullwpivefvhtaejzihaqfaE&apEll frnf

၃/ ၁၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂၂

- 1/ ausni fom;rs;ulltzD 2 zll zlay;yg/ xll tzllwpzllpbnfoitefpmryg tqllsm;ullaxmutbn? juelubn) ponjzihul pmjyKvsuf&bnf
- 2/ txulyg tzllud 2 zll uhausni fom; 5 0p txdy0ibnhtzll; frsm; xyfHzlay;Ell bnf
- 3/ xll zll; frsm; taejzihrtvllrnbobubu &yvnhajymqll nll t ajcclyD jyi qihp&rn/
- 4/ xll jyi qihlydygu jaxmutbn) qbnhtzlrSausni fom;wpDdu 4ifwll &yvntcsurs;ull3 reptel ajymqllrn/
- 5/ xll wl juelubn) qbnhtzlrSausni fom;wpDdu 4ifwll &yvntcsurs;ull3 reptel &S(vif ajymqllrn/
- 6/ juelubn) tzll ajymqtsurs;ull t ajcclyD jaxmutbn) qbnhtzlrS'lvq ajrmuhausni fom;u jyelvnacy ajymqllrn/
- 7/ xll wlyif jaxmutcb) tzll ajymqtsurs;ull t ajcclyD juelubn) qbnhtzlrS'lvq ajrmuf ausni fom;u jyelvnacy ajymqllrn/
- 8/ tzD 2 zll Num; wifycsurs;w6frnbnhtzll ajymqtsufu taumi f qllzpbu llwpivefvhtaejzih owfsvapEll frnf

oabmxm; aumifom; fci;

- 1/ oiylefay:w6f]tqll wptklla&;om; azmfyay;yg/
- 2/ xllmufausmifom;wpDpdt aezi hazmfyyg tqll rnf0axmutH&Mumi; ar;jref&rn/ xlbabmxm; tjrifsm;ullpm&uivp&uiv6frsvom;xm;&Eifrn/
- 3/ xlm&uull tajcnyD aumifom;wllS azmfyyg tqll rna&D rnf0t xd axmutH&bn? ueu6fH &bnulloiylefay:w6fa&;om; azmfyay;&rn/
- 4/ xllcsuftvufsm;u aumifom;wll oabmxm;tjrifsm;ull rnf0t xdazmfH&aealMumi; wpiwefvH taezihaqaEcap&rn/

axay; vlyeqmifom; fci-

oabmxm; tji fapm; vlyeqmifom; fci;

pvybaqmi;csuftwufoubqll&m]tqll tay: tjrifsm; rnf0t xdajymi;vH&bnfukausmifom;tcsi fcsi f tMum; raqaEGrES haqaEGrItNyDwlv6fqefppEifrn/

aumifom;wpDpdt aqfaEfc;

- 1/ oiylefay:w6f]tqll wptklla&;om; azmfyay;yg/
- 2/ aumifom; 4 ODrS6 OD txdygoibnhtzllwpzD zllay;yg/
- 3/ xllt zllt aezi hpuDif ylb@mefOll fzlxllNyD oiylefay:w6fa&;om;xm;onhtqll ullhaqaEcap&rn/
- 4/ xllt zll aqfaEfcufsm;ullueh aumifom;rsu tjiibufSemaxmi &rn/
- 5/ emaxmi heonh aumifom;rsu xllsaqaEGrIt w6f;oi h&mutajymqllvlygu t zllt w6frsaumifom;wpDDES h vlv\$ fajymqllpEifrn/
- 6/ emaxmi heol aumifom;rsu xllsaqaEGrvbnht aMumi; t&m ulebnft xllpvybaqmi;csuuliyklyEifrn/

aqfaEfc; aqfaEfc; qllar; s&axwfaEfc; fci;

- 1/ aumifom; 4 OD txdygoibnhtzllrsm; zllay;yg/
- 2/ tzllwpzllpDulltqllvp&ypDaOisxm;yg/
- 3/ tzllDif wpDpdt aezi h rrvll &&bnh tqlltay: jaxmutlb? jueu6ub? jemaxmi b? jar;jrefo) ponjzihu@wp&ypDulH pmjy&rn/
- 4/ aumifom;wll&&k;onhtqlltay: aqfaEGrfsm; rjykvlyrv6fjiqit;sfay;&rn/ jaxmutlb) ES h jueu6ub) wlu rrvll]tqll tay: tjrifsm;ulljiqixm;&rnjzplyD? emaxmi bES har;jrefowllu ar;c&fsm;ulljiqixm;&rn/
- 5/ xllmuf tzllt w6f aqfaEfcufsm;ulltjcm;aom tzllrsm;xllwifajymqll&rn/ xllwifajymqllvlygu tzllt oD&Djar;jrefo) wmdel, bxm;olwllu ar;c&fsm; ar;&rn/
- 6/ xllmufjemaxmi b) wmdel, bxm;olwllu ar;c&fsm; ar;jrefEifrn/
- 7/ xllmuf rnbh tzll wifycufsm;u usalMumi;qavsrfl t&Dqll jzpbnuull wpiwefvHt aezi h qllzwEifbn/
- 8/ wifjykr aumifom;rbnhtzllrsm;ullvni; tjypl fcrsvEifbn/

ᄉᄋᄆᄆᄇ

- 1/ ausmifom; 8 ODrS16 OD txdygOibnhtzlrsm; ODrh zDyD t zlvpzpDuh]t qll wpctpDay; a0xm;&rnf
- 2/ xlemuf rthvll &&kmonh tqhtay: tjrifsm; ulla aqfaE&eft wlf jyifictsf 5 rceptf ay;&rnf wpDwnf taejizlfnf vlyaqmi Ellbnf
- 3/ Epa, muivpivfwy;lyD rthvll&&bnhtqll tay: tjrifsm; ulla aqfaE&rnf
- 4/ xEpa, muivpivfwkmonhtzlrsm; taejih tjcmaomwpivwEShylaygi fNyD 4 ODyg t zD xyfHzEllfnf xlt zbtwcf rthvll tjrifsm; ulla aqfaE&rnf
- 5/ xH4 ODyg t zlrsm; taejih t zlrsm; quivuy laygi fNyD rthvll tjrifsm; ulla aqfaE&apEllfnf
- 6/ aemufwvfwf wpivew]htaejih rthvll aqfaE&cursm; ulloloyf qefppEllhyrnf

ᄉᄋᄆᄆᄇ ᄉᄋᄆᄆᄇ

- 1/ oiyefay: wcf jt qhpéf axmutbñ) Esh]tqhpéf qelusibñ) qbnha0g[m&rsm; ull tvfjcm;lyD a&om;xmay;yg/
- 2/ xH0g[m& 2 &yf tLum; wcf pulwv]wptjzih rDfalumi fwpckjykvlyxm; Ellfnf
- 3/ ausmifom; tm; vullae&mvpa&mvwf twlvuGrwivvy&yxm; ap&rnf
- 4/ xlemuf jt qll wp&ytsifpDul &Gvqlrnf/ xlt qhtay: ausmifom; wll rnf0 axmutH&bn? ueLubnuhrwnlyD oiyefay: &pulwv]rDfalumi fwpavvnufae&mvpa&mvwfrwivvy&yap&rnf
- 5/ xblh&cs, rwiwy&y&mwfrnbnht allumi falumi hqjzw&onul ausmifom; tcsi fcsi fLum; aqfaE& apEllfnf

ᄉᄋᄆᄆᄇ ᄉᄋᄆᄆᄇ ᄉᄋᄆᄆᄇ

ᄉᄋᄆᄆᄇ

a&wvf vlyaqmi cbnlvlt pm; atmuygw]zifvnf xyvl vlyaqmi Ellfnf

- 1/ ausmifom; tcsi fcsi fLum; aqfaE&rsm; rjykvlyapv]gu ausmifom; wpD? EpaDceLuh]rsvivrfjy]pb) rsm; tjzpfowrsvfa&cs, vLUEllfnf
- 2/ xHsvivrf jy]pb) sm; taejih wvpev]v& ausmifom; wll fEShawbqlr; jrefrsm; jykly&rnijzplyD rsvivrf jy]pkxm; ap&rnf

ᄉᄋᄆᄆᄇ ᄉᄋᄆᄆᄇ ᄉᄋᄆᄆᄇ

ᄉᄋᄆᄆᄇ

a&wvf vlyaqmi cbnlvlt pm; atmuygw]zifvnf xyvl vlyaqmi Ellfnf

- 1/ tpéfEpbuvwf &yaeonh ausmifom; sm; taejih tv, lvwf &yaeol ausmifom; sm; rthvbubll ygvmatmi fpnf] ajymq]rnijzpbñf/ xblajymq]left wlf wvpepfowrsvxm; Ellfnf
- 2/ xblajymq]leceft wcf Lum; jzwajymjci? aqfaE& ar; jrefjci fsm; rjykvly&/
- 3/ tpéfwpzurf ausmifom; sm; rE&ef axlydygu tv, lvwf &yaeolausmifom; sm; taejih tpéfwpzurf pD]ajymi f vlyv]pvf & r& ar; jref qefppEllfnf/ rnbñht allumi falumi hajymi f vlvbnulvñf ar; jref Ellbnf
- 4/ xlvlyaqmifsubly if tpéfEpbuvw]rSausmifom; sm; aqfaE& ajymq]D onft xdykvlyap&rnf

as:qfsm zaySfif

- 1/ pm&uivp&ufay:w6]tq]wp&ypDu&;cxm&rn/ x]tq]pm&uivp&ufpDu&usmi fom;wpDpcsi fpDu
wmDef, &rnijzpbnf x]b]a&;om&mw6]tq]vptcwnfuy]if2 But? 3 Butxuru to]y]E]l]bnf
ausmi fom;rn;onitwef]tw&uf]tq]aygi 7 ckS8ckt xdtom]y]E]l]bnf
- 2/ x]l]emuf]tq]pm&uivp&ufpDu&usmi fom;wpDpDaO]Sm&rn/
- 3/]y]aemufE]p]a, muivp]w]w]y]D r]v]l]tq]t]ay: t]r]i]f]m]u]l]a]q]a]E]&rn/
- 4/ x]b]a]q]a]E]y]y]gu r]v]l]&&]k]m]on]i]t]q]pm&uiv]v]v]S]y]D t]j]m]a]usmi fom;wpD]E]S]E]p]a, muivp]w]w]v]w]r]n/ x]b]n]v]r]i]t]w]l]i]t]q]t]m]v]u]l]a]q]a]E]y]D onit x]d]v]y]a]q]mi]p]&rn/

z]q]l]a]q]a]E]y]y]gu r]v]l]&&]k]m]on]i]t]q]pm&uiv]v]v]S]y]D t]j]m]a]usmi fom;wpD]E]S]E]p]a, muivp]w]w]v]w]r]n/ x]b]n]v]r]i]t]w]l]i]t]q]t]m]v]u]l]a]q]a]E]y]D onit x]d]v]y]a]q]mi]p]&rn/

(a0, E n& t a j p) / w b c p t f s a b m w f a a g f a f f s f t a l l D n f t z & m m)

uav;oi , fsm

nDrl

usefma&

avvhuav;i , fsm

ynma&

rD m

Ei i b m j z p r l

c j c m q u b q l l

a& b j y m i f t a j c c r l

t m u p m

v l t c b f t a & ; r s m

N i d f c s r f a & ;

Ei i h & ;

o b m D y w D e f u s i f

y # y u ©

v r s l a & ; c j c m r l

z b z h r l

t v l y f t u l l f

' D l u a & p D

u s m ? r o w f s w t s u f

u a v ; v l y b m

t r s l o m a & ;

q i f & h a w r l

t u s i y s u j c p m r l

r o e p f r l

* v b , l v l u a z ; & s f

p p l v y f

၁.၁ နိုင်ငံခြား - ဝမ်းဗိုက် " y m,

လုပ်ငန်းခွင်

အခြေခံ

နည်းပညာ

ဝန်ထမ်းပညာ

E i i awm taej E i i om, rsn; x n on w au vi && tyoen ;/
 E i i om, qi & m w m Oer sn; ta L mi ; E i E i a & ; m w w l x k D i O i una q mi & E i & e
 r n on w w e ; t m a y ; E i o n a v v m o ; o y j c i ; /
 E i i om, q i w m O e O w & m, r s n ; u p e p w u a v v m q e ; p p w w a p & e /
 a u s m i ; o m ; 4 0 ; r 6 0 ; c e t x y q i o n t z f s n ; z h a y ; E i o n / t z l w p z f s i ; p
 t a e j z i a t m u y g w t y r i z p o n ?
 (o i a x m u u p m & E 1.1.1) y g u w j y m ; r s n ; A v m p m & E u B u w p & E i
 a & m i p a b m y i r s n ; /

လုပ်ငန်းခွင် အခြေခံ

- 1/ a u s m i ; o m ; 4 0 ; r 6 0 ; t x y q i o n t z f s n ; z h a y ; x a e m u t y p v u a q f a E g v y a q m i & m w l
 t o ; j y l & e t w l u (o i a x m u u p m & E 1.1.1) y g u w j y m ; r s n ; u t z l w p z f s i ; w p p p a y ; l y ; j z w n y a p y g
 u w w p c j c i ; p w l i i o m w m O e w p & y y g a p & r n /
- 2/ u w j y m ; a y ; w l y q i o n w m O e w p c s i ; p t w l t m u y g w r w c s u r s n ; t w t i r s k t p m ; o w r w a p y g
 (u) E i i o m ; t m ; v ; E i o u q i o n /
 (c) E i i o m ; t c s E i o m o u q i o n /
 (*) r n o n E i i o m ; E i r O r o u q i a c s /
- 3/ x o o w r w l y ; y u r n o n w m O e r s n ; u r n o n t c s u w E i w p y x m ; o n ? r n o n t a L m i ; & i ; a L m i
 j z p o n u t z l v a q f a E g w i j y a p y g

အခြေခံ အခြေခံ

- 1/ j r e r m E i i o m ; r s n ; t a e j z i u s i o i u s i x u o n E i i o m ; q i & m w m O e O w & m ; r s n ; u r n o a p m i x e ; v u e m
 o f i o i o e n ; /
- 2/ E i i o m ; q i & m w m O e O w & m ; r s n ; u t a & ; w , a v ; a v ; e u e u u s i o ; v u e m v m a p a & ; t w l u r n o n
 v y a q m i c s u r s n ; j z t m a y ; v a q m E i r x i l o e n ; /
- 3/ r r w x r ; a q m i & r n w m O e O w & m ; r s n ; u v u e m u s i l u j c i ; r & y g u E i i o m ; q i & m t c l t a & ; r s n ; u 1 / 2 w o r ;
 o i o n [x i y p v m ; t b , a L m i e n ; /

၁.၁ နိုင်ငံသား - ဝန်ထမ်း " y m,

လုပ်ငန်းခွင်
 နေထိုင်မှု
 နိုင်ငံသား
 ဝန်ထမ်း

wu uv y & E i i o (r [v E) i i o m a u m i ; r s m /
 E i i o m a u m i ; t a l u m i ; E i r n o n t a l u m i ; & y r s a l u m i E i i o m a u m i ; [o w r w o n a v v m q e ; p p j c i ; /
 E i i o m a u m i (Active Citizenship) q i & m o a b m w & m ; w u b u a y j ; p r 1 / 2 j r i o ; o y w w a p & a n & o n ?
 a u m i ; o m ; 6 0 ; c e y o i o n t z f s m ; z h y ; E i o n / t z f v p z f s i ; p t a e j z i a t m u y g w v t y r i z p o n ?
 (o i a x m u p m & 1.1.2) y g] E i i o m a u m i ; w \ & m z o i } u w j y m ; r s m /

လုပ်ငန်းခွင် နေထိုင်မှု

- 1/ a u m i ; o m ; 6 0 ; t x y g o n t z f s m ; z h p y g x a e m u t z & u a q f a E f v y a q m i & m w l t o ; j y l & e t w l u (o i a x m u u p m & 1.1.2) y g u w j y m ; r s m ; u a 0 r t a p y g x o c h 0 & m u t z f t w l ; & a u m i ; o m ; w p 0 ; c s i ; p w l E i i o m ; w p & a p & r n /
- 2/ x u w j y m ; y g t a l u m i ; t & m v u t a j c c l y ;] E i i o m a u m i ; } [a o m a 0 g [m & u r n o z l q o w r w E i a l u m i ; a q f a E f a p y g]
- 3/ x a e m u r r w \ u w j y m ; w l y g o n E i i o m ; a e & m r u , p m ; j y l ; t z f t w l ; a q f a E f r w p & y j y l v y a p & r n /
- 4/ x a q f a E f r t l y ; w] E i i o m a u r (active citizen) [o n r n o r n 0 g j p & r n] [a o m t z f t m ; v ; r v u c o a b m w o r p o w r w c s u w p & a p & r n /

အခြားအဖွဲ့အစည်း

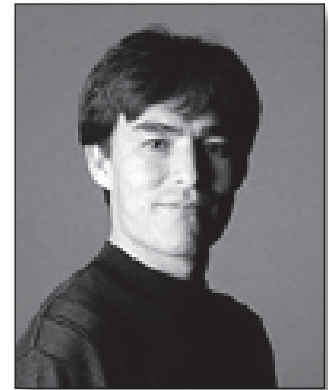
- 1/] E i i o m a u m i [; a o m a 0 g [m & u r n o e m ; v n v u c x m ; o e n ; /
- 2/] E i i o m a u m i ; w \ & m z o i } u w j y m ; r s m ; w l y g o n E i i o m ; r s m ; t a e j z i] E i i o m a u m i ; } [a o m a 0 g [m & u r n o e m ; v n v u c x m ; o e n ; /
- 3/ x u w j y m ; y g i i o m ; r s m ; a e & m u , p m ; j y l q f a E & m w l r n o 1 / 2 j r i c p m ; & o e n ; /
- 4/ x u w j y m ; y g i i o m ; r s m ; t l u m n o a q o m e m ; c s u r s m ; u a v v m o ; o y r o e n ; /

(i) Eml&mf p? t mzu&ppwef (Habib Rahiab, Afghanistan)

[mb&mf pbnft mzu&Eilifibm; vlt c&ft a&; vly&f; olwpDjzpbnf
 t mzu&ppwef Eilifit ay: tar&ue\ us; ausrfaumi h t mzu&w
 rnbllou&amuf c&mf on? , It upi wy&f rsn \ t u&f om; wlt ay:
 z&f rsn? t mzu&a' ot o&D&ppft mPm&f rsn \ Oya' rlvly&f rsn
 t p&bnf wlt vlt c&ft a&; apmi Nunb&f rsn; ES h y&f aygi fny&f azn&f kvf
 wiy&f Eilifibn/

&mf pbnfyguppwe&f' lu&nf r&f uav; rsn; t w&f ausni fwp&ausni f
 wn&axmi f z&f v&f c&f fny&f t mzu&w f&f som; [mZm&mv&f wlt ay:
 z&f rsn; ul&zn&f kvf c&f fny&f vlt c&ft a&; t z&f wp&f ul&f n/ O&f aqmi c&f bn/ f
 x&f ub&f om&mf p&f t mzu&ppwef Eilifit w&f vlt c&ft a&; vly&f; rsn; u t mzu&pp&f c&f fny&f faqmi f rsn; ul
 &f pov&f z&f c&f bn/ x&f p&f c&f fny&f faqmi f wlt t ouft E&f m; f c&f fny&f mubnft x&f y&f v&f monft c&f w&f
 &mf pES f rsn; p&f t mzu&ppwef S&f u&f ay; c&f on/ vlt c&ft a&; apmi Nun&f; t z&f B&f o&f w&f rsn; \
 t ult n&f i&f m&f pES f rsn; p&f t ar&f u&f v&f t ajc&f Eilifit [m&f bw&f u&f v&f fny&f t vly&f Di Eilifibn/

Adapted from: Human Rights Watch <http://www.hrw.org/en/news/2004/11/03/human-rights-watch-honors-afghanistan-activist>

(p) emw&f m Z&f m&f (Natalia Zhukova, Russia)

emw&f m Z&f m&f Committee of Soldiers' Mothers (ppbn&f w&f r&f rsn;
 aumf w) [ac: onh&f; t z&f pn&f w&f ES h v&f u&f v&f u&f v&f u&f v&f
 x&f t z&f pn&f onf&f; wy&f rawm&f wy&f rawm&f rsn; t ay: us&f mu&f v&f
 &f bn&f hrw&f m&f rsn; ul&f w&f q&f mu&f G Eilif&f n&f G bn/ E&f p&f O&f E&f w&f f
 qb&f v&f i&f; v&f , aygi f wp&f ef&f dy&f ce&f f&f rjz&f prae p&f r&f r&f u&f onf
 x&f p&f m&f rsn; t eur&f Saxmi aygi f rsn; p&f r&f pn&f pp&f m&f u&f rsn; ES h t &f m&f v&f
 n&f y&f f&f u&f E&f f P&f u&f c&f m&f v&f u&f v&f bn/ x&f t om&f rsn; pp&f m&f rsn; r&f t pm
 t m&f ES h u&f f rma&; apmi h&f f&f u&f rsn; ul&f v&f m&f u&f p&f n&f &f c&f m&f Eilif&f i&f r&f ay/
 x&f u&f rsn; E&f p&f u&f rsn; a&f u&f m&f v&f n&f r&f rsn; onf r&f v&f m&f rsn; p&f r&f r&f f&f i&f r&f
 a&f ni&f Eilif&f E&f p&f r&f r&f f&f r&f n&f t G&f fra&f mu&f f&f i&f u&f i&f p&f O&f pm; w&f u&f onf
 ppbn&f w&f r&f rsn; aumf w&f bnft z&f c&f p&f m&f axmi aygi f rsn; p&f ES h i&f w&f r&f m&f p&f d&f i&f rsn; t w&f
 vlt y&f a&f m&f x&f i&f i&f rsn; t u&f D&f ay; rsn; u&f y&f ay; v&f u&f v&f bn/ x&f t y&f i&f t m&f mul&f v&f u&f f&f m&f onh
 pp&f wy&f t w&f r&f d&f t ajymi f t v&f rsn; ay: ay&f u&f v&f map&f ES h y&f f&f i&f r&f i&f bn&f rsn; ay: ay&f u&f v&f map&f
 t w&f u&f v&f u&f y&f r&f v&f u&f v&f bn/

Adapted from: Human Rights Watch <http://www.hrw.org/en/news/2004/11/04/human-rights-watch-honors-russian-activist>

၁.၂ - အကျဉ်းချုပ်

နိဒါန်း

at muhaznfyg tcsuftvufsm onif Eif \$&D, m wuolwbi/ hē, wrfwēfyg & bnhjurfv/ qll & m Eif i b m y n m a &; edge f t qll/ k/ m r Saumu E l v x m & j c i f j z p b n f x l t c u r s m u l t a j c c l y D j r e f m E i f i l v c f & d j y n b e d v i o i l u m r l t a j c t a e r s m E S E i f, O b h o y E i f y g o n f (©Kola Adesina and Durotimi Adeboye)

၁.၂.၁ နိဒါန်း

pp d u e f o n i f E i f \$ & D, m a u s m i f o i l w e f y g & b n h j y n b e d v d o i c e f p m r s m u l l j y e v j y l y i h &; q E i l & e f & n & G b n f x l t j y i f E i f \$ & D, m & B r d E G p h t o d o D E S h v h t z h t p n f t o d o D w l t l u m q u b q h l w h w u h u m i f r e f v m p & e l v n f & n f s f c u f x m & b n f

၁.၂.၂ နိဒါန်း

- 1/ Eif \$&D, m Eif i l v c f & B r l w e f? t v, l w e f E S h t x u l w e f y n m a &; t q i l v l l w c f j E i f i b m y n m a &; u l l x n b e f o i l u m a & /
- 2/ Eif \$&D, m v h t z h t p n f t o d o D & v r h p R, O h u s r E S h, l u n f l t r d t p m p l w i f w l u l e m v n l v u c N m E i f a p a & /
- 3/ r w l u j m r r s m u l e m v n l v u c N m l u j c i f j z i h v r t a &? b m o m a &; t j r i l u o f a j r m i f r r s m u l l u p m E i l h & /
- 4/ u a v v l y b m t o h y l f r s m E S h a c g i f y l z w r r s m u l l w m q D z, & B r E i l h & /
- 5/ t l y c y h & p e p h u m i f w p & y f a y x e f v m p r n f i r l u a & p l u s i f x h r s m u l l o i l u m j y o a y N y D E i f \$ & D, m E i l i h t w c f v u h w t o l c E i l & e f a z n a q m i h a y a & /
- 6/ v n b a y v m b i, f r s m o n i y p h t p j z i h E i f \$ & D, m v l t z h t p n f t a y q l l & h p h o u h & m u h e a l u m i f o j r i f v m a p a & E S f x l v m b a y v m b i, f r s m u l l n b n h t a l u m i f a l u m i f r o v u b i f r c b i h l u m i f e m v n b a b m a y g u l v m a p a & /
- 7/ y # y u f s m? t l u r i z u r r s m a l u m i h j z p y f a y a y g u l v m o n h y s u p d q w h r s m u l l o j r i f v n l y D 4 i f w l l u m i h q i f & h w r l P f c h m a e & j c i f j z p a l u m i f o a b m a y g u l v m a p a & / E i f \$ & D, m E i f i l v c f a ' o t c d l w c f j z p y f a v u & b n f t p h E S h w l l f i f o m v u e u l l f t z h r s m t l u m w i f r m l t a j c t a e r s m u l e m v n b o j r i f v m a p a & /
- 8/ t r d o r d r s m t a y a c g i f y l z w r r s m E S h t c e f t a & q w h r s m t a l u m i f o d l y D x l t a l u m i f & y f r s m E S h q i f & l r h w r l t l u m q u p y h e r r s m u l l y l z n b a b m a y g u l v m a p a & /
- 9/ H I V / A I D S a & m * g E S h t j c m a o m u e f r m a & o d u m i f p & m v l u l e m v n b a b m a y g u l v m a p a & /
- 10/ N d f c s r f a & E S h y # y u a j z & S f r r s m t a l u m i f t o y n m a y a & E S h v i, f r s m t l u m n e l l f a q f a E g r i t p e f w h w u l v m a p a & /
- 11/ E i f \$ & D, m \ q i f & h y o e m u l l & S f & S f v i f v i f o j r i b a b m a y g u l v n l y D q i f & h l w l u z s u h & t w e l t a j z & h B u l l y r f v m a p a & /

1.4 - အဝဏ်းမဂ်း

(က) ဝဏ်းမဂ်း

- ay; tybnf
- tmenfoi
- Eifibm;

(ခ) ဝဏ်းမဂ်း

- jynbl
- tptz0
- toif; t0if;

(ဂ) ဝဏ်းမဂ်း

- a&/&nf utlou&mufl
- pnyiwuubnf
- omv&umi fr&hom

(င) ဝဏ်းမဂ်း

- y#yu©
- ppyf
- wutcluf

(ဆ) ဝဏ်းမဂ်း

- vrjyóem
- cutr&bnf
- &iq&hausvtr;rl

(ဇ) ဝဏ်းမဂ်း

- rwlujm;rl
- Eifibm;
- vritajc taers;

1.4 - အဝဏ်းမဂ်း

(u) Eifibm; ynm&; onf ur&bu&ajymi fvEifprnh
t ifm; t bu&q&om vu&u&wp&kjzpbnf

(c) ynm&; qibnf& r&v&rn&&0 rnf&xt&do&&
xm; jci fay: r&wnf r&v& on&ES hro&it&lu&
jcm&csu&ilem; vnbabmaygufci fay: w&om
rlwnbnf

(*) ausni fw&g; rs; ulz&lv&ujci fjzi faxmi fw&g; rs; u&
yv&prnf

(C) ausni fynma&; wp&lv&wp&yg' r&rw&w&cm; obnf
ap&sq&lx&Syp&nf wp&E& E&pc&u&cl&u&mi f& c&trnf
x&bc&w&f w&u&lv&fynma&; om &f&n&q&lv&f
ap&sw&p&ps&v&lv&u&f&ch, b&v&trnf

(i) 'D&ua&p&lv&apmi& &f&u&mu& &eft w&lv&pp&wy&ES&
< ifm; x&ufynma&; u y&lv&q&mi&lv&of&y&; Eif&rnf

(p) ynm&; \ tEif &n&r&f&csu&f& u& lv& lv&lbm
jri&bn&r&f&rs; &v&mu&lv&ri&Eif&bn&lv&wi&f&y&g&rs;
tjz&f&ajymi fv&by&; a&; yi&jz&pbnf

1.2 နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ

ur mv ; q ij& emr sr /
 & mp E & n r e ; csu r m (Millineum Goals) E i 4 i ; w ta& ; yg w av vm
 o ; oyjci /

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ

ausni ; om; r sr ; taejzi ta& ; yg q ; jzp or& mp E & n r e ; csu r sr ; azm x w
 wi jy& e& n & g on /

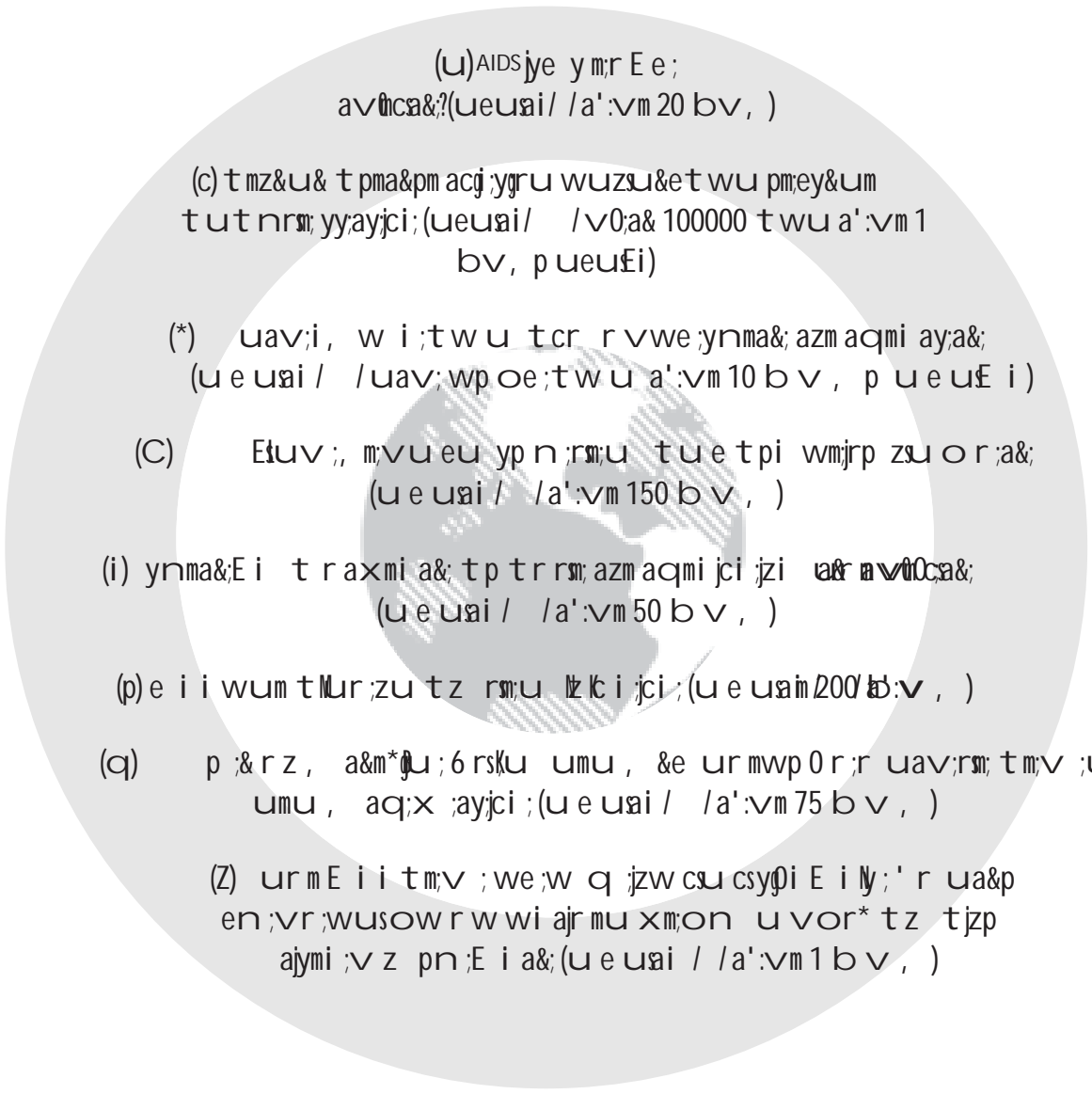
လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ

ausni ; om; 3 0 ; r 4 0 ; ce tx y p ion tz f sr ; z h y ; E i on / tz f v p z f si ; p
 taejzi at mu yg w ty r j z p on /
 (oi ax mu ဖုန်းနံပါတ် 1.2.1) w & y q on ur mv ; q ij& em & y r sr ; u
 qe ; pp jci ; w j y m ; r sr /

- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ
- 1/ ausni ; om; 3 0 ; r 4 0 ; tx y p ion tz f sr ; z h p ly ; (oi ax mu ဖုန်းနံပါတ် 1.2.1) yg ta l mi ; t & m v u
 av v m z w ½ a p y g
  - 2/ x p m r s u E m v y f q on j & mp E & n r e ; csu r sr ; ta& ; yg tv ဖု p 0 ow r w a p y g
  - 3/ x & n r e ; csu r sr ; ausni ; om; w E p ou & n r e ; csu & y u a f c s , ow r w a p y g
  - 4/ x ow r w csu r sr ; taejcc ly ; tz f v u taejzi q a E f wi j y a p y g

- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ
- 1/ r r w t z f i t j c m a o m t z f v \ ow r w x m ; csu r sr ; u E i ; , 0 ay ; yg t j c m a o m t z f sr \ t p t p 0
 ow r w csu r sr ; u c o a b m w E i y g o v m ; /
  - 2/ r n o n t a l mi ; & y w a l mi ow r w l u o n f v v m o ; o y r o e n ; /

atmuázmfyyg]ampEpf &nrf&csu} 10 &yullavivm ohooyg/ xllnrf&csuwp&tsi&pbni , ae&cwf urf&u&w&f jzpy&ray:aygu&vsu&bnh jyó emwp&y&pbull u&h pmjy&bnf xllnrf&csufsm; teuf&srnbníwlu ta&;bu&qljzpbnf&rnbníwlu ta&;ygritenf&qljzpbni&wlu&h&ta&jcc&ny&1 (ta&;t&bu&ql) r&S10 (ta&;ygritenf&ql) tw&f owf&svfay:y&g/

The Millennium Development Goals w&f &ts&f&sa&f 8 &f y&f&sa&f 2000 &f&f&f&f	
1/ qif&reshi w&v&lab;q&h&sm;ullw&uzsu&ef	6/ c&h&m;usqif&rl utp&ub&m*g? i&uzsm;E&sh tjc&maom a&m*g&h&sm;ullw&uzsu&ef
2/ v&w&f&rlw&efynma&; &&&h±E&ll&ef	7/ obn&dyw&Def&us&f&ef&of&f&rv&ly&f&ef&of&sm; azm&aqmi&E&ll&ef
3/ usm;?r n&D&ES&ht&rd&ord&sm; \ b&0&t&aj&ta&ersm; jr&sh&vif ay&E&ll&ef	8/ ur&f&ES&ht&0&f&z&h&rv&ly&f&ef&of&sm; tw&f&yl&f&ay&gi&f&aqmi&&u&lu &ef&w&ljz&pu&on&/
4/ t&g& fa&muf&uav;oi , f&sm; aoq&h&lav&ot&E&ll&ef	
5/ u&h& De&aqmi&f&rd&f&sm; tw&f&uf&use&f&ma&; apmi&h&&u&f&f&sm; ay&pf&E&ll&ef	

1.2 နိုင်ငံခြားဆိုင်ရာ စာပို့ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ

လုပ်ငန်းစဉ်များ
 စာပို့ဆက်သွယ်ရေး
 စာပို့ဆက်သွယ်ရေး
 စာပို့ဆက်သွယ်ရေး

yw 0e ;usinp nr ;ryó emu taj& njci ;
 obm0yw 0e ;usi q iyy& em&y rsm;E i i ;w taj& i ;E i oem ;vr ;rsm;u
 x a&mu r tv yui ;jcm;ow r w jci /
 obm0yw 0e ;usi q iyy& em&y rsm;urn o&i q i ajz& i ;E i allumi/n
 o & vmap&en &G on /
 ausmi ;om;3 0;r 4 0;ce tx yðion tz&sm; z&py;Eion/ tz&vpz&si ;p
 taeji atmu ygww ty rjzpon /
 (oi axmu upm&u 1.2.2) yg]yw 0e ;usinp nr ;r tw&t ajz& njci ;}
 uw jym;rsm;/

လုပ်ငန်းစဉ်များ
 စာပို့ဆက်သွယ်ရေး

1/ ausmi ;om; 3 0;r 4 0; tx yðion tz&sm; z&py; (oi axmuu pm&u 1.2.2) yg tallumi ;t&mvu
 av vnzw ½ apyg
 2/ yw0e;usi npr;r avncEirn en;vr;rsm;u xa&murtvu yi;jcm;owrwapyg/ xo
 ow r w &mv& ygw1 ae&mi to;0i txa&muq;jzprnen;vr;&yu xm&&rn jzpon/
 3/ tz&tcsi ;csi ;tllum;ow r w csu rsm;E i ;, ၀ ;oy apyg

လုပ်ငန်းစဉ်များ
 စာပို့ဆက်သွယ်ရေး

1/ rn ontq w vu coen /n on w oabmrwoen ;tb, allumi en ;/
 2/ obm0yw 0e ;usi ux e ;o r ;apmi a& mu E i & e ttion onen ;vr ;rsm;jajz& i ;E i oen ;/

obmOywDefusifnphrfrltw&uf taj&ajci f

(u) aumrDaocESha&elt ohykrsm, ulavot&rn/ xltjyifEduvd, m"mwftm;ay; pul/krsm, ulvnf yllwnaqmu&elvbnf Eduvd, mp&ftift ohyjci fji hvypf vlt ycsufymPult zhtc oubmpth jznlnqnfay; Ellrnjzplyd umA&f ll&at muqllf xlvvwrulvnf avst&nfapayrnf

(c) urqtrubursm \ avxhphrfrlvubnfv&m;clhnumrsm; ES hulewifumrsm; alumi lyif jzpbnf um;armi solwll fuhrwt w&fw&farmi fES Beft w&uft c&ebwfsvxm; oibnf oltsvnf trsm; jynbbll o, f, lyllqmirsm; (bwpumrsm;? &xmrsm;) ul yllt tohykvmurnf llw&f um;vrfrsm;ay:w&fu ll jyllf, mOfenti, lom &ajci fji hv avxhphrfrlvnf avst&nfvm Ellrnjzpbnf

(*) yvypwpt dvrsm; ul rvlt ybl tohyk&ejci ftm; &ywelyp&rn/ qllw&f apso, lvllvnf yvypwpt dvrsm; jzixn&ay; wwlunon/ vlt ybnf rvlt ybnul rllunll xlyvwpwpt dvrsm; tw&uft zhtc owfsvvlulygu yvwpwpt dvrsm; ul vllwllf, lsi fS, hwmtrn/ pentvrfrjzih obmOywDefusif nphrfrsm; ES h avv&frsm; ulavot&E ll hayrnf

(C) Ellf hvpc&llw&f trlursm; ul jyelvnt ohy Ell&efclm; p&lypxm; jci f r&lygu ' P&llu; ay; aqmi ll&onf x Ellf llsm; w&f trllup&lyprntqlv&f jyelvnt ohy Ell bnh t p&vityll frsm; ulz, lxm; &onf xllvly&qmi jci fji hvavv&frES h nphrfrsm; ul w&mq Ellbnf o&zpi trllub&llursm; p&lyp&mv&f zelykvif? o&ll? puli ponjzih clm; p&lyp&fci fu Ellf hvllf owfsvfusi ll&oi hayonf

(i) vD&a xlxylvmjci fu ywDefusif nphrfrlyll jzpb&onf vD&a avst&ajci fji hv obmOywDefusif t ay: xcllufysup&aprsm; ulavot&E llrnvnf jzpbnf ynm&;? rlbm; pkt p&lt pOfa&; q&fci fES f jwpft d&axmi lv&fu av; wph, muEbf owfsvlxm; jci f} ubllom rdg' rsm; u obmO t&ift jrpf o&pb&frsm; avst&nf vmaponul llaw&onf ponu tem* w&cll frmr&bnfvlt zht pnfwp&yq&ll D&wn&plyd obmOywDefusif xcllursm; ulvnf x&f o&f Ellrnjzpb&ayonf

(p) ulElywll&aejzihaea&mi jcnp&fti f avtm; v&ppp? a&tm; v&ppf t p&bnh jyelvnt tohy Ell&om obmO p&fti f&ift jrprsm; ul tohy ll&urnf ll&palhv; vs oluE& wpc&vllt jynhaea&mi jcnbll solar jym; rsm; xm; & Ell lv&fyif wplur&v ll&v&ppf tvif"mwfay; p&f Ell hayv&frn/ Ellf hvllf t&aejzih v&ppfvlt ycsuf ll jznlnvif Ell&efrth aea&mi jcnp&fti f ohyk v&pp&xlvpul/krsm; wll&aqmulu&ef vbnf oltsvnf obmO t&ift jrprsm; ul lac&rvm&ma&mullyd ywDefusif nphrfrulvnf avst&us&p Ell hayrnf

1.2 နိုင်ငံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေရေးရာ၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဝန်ဆောင်ခံရမှု

လူ့အခွင့်အရေး
 ဥပဒေရေးရာ
 ဥပဒေရေးရာ
 ဥပဒေရေးရာ

]xy w ru a o m u a v ; w \ b 0 r s m ; /
 v w e ; p m ; t v i n t o ; o u a v ; i , r s m ; \ a e p 0 b 0 z w o e ; r r s m ; E v y a q m i c s u
 r s m ; u c s e x a v v m i c i ; /
 b 0 y p t r s k r s t u i ; , 0 ; o y E i & a & G o n /
 a u s m i ; o m ; 3 0 ; r 4 0 ; c e t x y 0 i o n t z f s m ; z h y ; E i o n / t z f v p z f s i ; p t a e j z i
 a t m u y g w v t y r i z p o n /

(o i a x m u u p m & u 1.2.3 - u) y g] u a v ; i , 3 0 ; \ a e p 0 t c e Z , m ;
 (Z , m ; t v \ w) } u w j y m ; r s m ; E i o i a x m u u p m & u (1.2.3 - c)] u a v ; i , 3 0 ; \
 a e p 0 t c e Z , (m ; y a q m i c s u j y Z , m ;) w j y m ; r s m ; /

လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေရေးရာ

1/ a u s m i ; o m ; 3 0 ; r 4 0 ; t x y 0 i o n t z f s m ; z h y ; E i o n / t z f v p z f w 0 o i a x m u u (1.2.3 - u) y g
 Z , m ; t v \ w p c p & & r r z p l y 0 i a x m u u (1.2.3 - c) y g u w j y m ; u v n ; j z w n y a 0 r 0 x m ; & r n /
 2/ x j z w a w m u x m ; o n u w j y m ; i , a v ; r s m ; u o i a x m u u (1.2.3 - u) y g Z , m ; t v \ w \ o i a v s m
 u u n r n a e & m w 0 w p y a p & r n / x o w p y & m w 0] a u s m i ; o m ; } j z p o n ?] a u s m i ; o } j z p o n ?] a u s m i ; w u j c i ;
 r & p o n t c s u w t a j c c l y w p y E i a y r n /
 3/ x a e m u a v ; i , 3 0 ; \ a e p 0 v y a q m i c s u r s m ; t l u m ; u j y m ; c s u r s m ; u E i ; , 0 o ; o y a p y g

လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေရေးရာ

1/ u a v ; i , 3 0 ; w \ a e p 0 b 0 j z w o e ; y w o n t b , t a l l u m i ; a l l u m i u j y m ; a e & o e n ; /
 2/ x a e p 0 t c e Z , m ; u o ; o y j c i ; j z i u a v ; w \ b 0 t a j c t a e ? t c f t v r ; r s m ; t a l l u m i ; r n r 0 c e r e ; E i o e n ; /

oiaxmulul pm&uf (1.2.3-u) - uav; i, f3 0p\ aeþ0ft cæZ, m (Z, m, tvlv)

	æpD(auxstifrae)	aqæq(auxstifq)	æstæxuf(auxstifom)
reuf6 em&D			
reuf8 em&D			
reuf10 em&D			
aeV, f12 em&D			
aeV, f2 em&D			
nae 4 em&D			
n 6 em&D			
n 8 em&D			
n 10 em&D			
reuf12 em&D			

oiaxmulul pm&uf (1.2.3-c) - uav; 3 0p\ aeþ0ft cæZ, m (vlyæqmi tsufyZ, m)

	æpD(auxstifrae)	aqæq(auxstifq)	æstæxuf(auxstifom)
reuf6 em&D	aeV, pmtwæfcsufykwf jyiqi?reuppm? v, æl qii&ejyif	tj&mx?rsuEfiop? b&æ&æ	tj&æqj
reuf8 em&D	v, ælvæftvlyqif	tppm?ausni foæ	tj&æx?rsuEfiop? b&æ&æ? pmvlyf
reuf10 em&D	v, ælvæftvlyqif	ausni fæfpmoif	ausni fæfpmoif
aeV, f12em&D	aeVnppm? wpæm&D tem, l	ausni fæfpmoif	ausni fæfpmoif
aeV, f2 em&D	v, ælvæftvlyqif	12 em&DvæfaeVnppm? ausni fæfpmoif	aeVnppm? abmvæue? aeVnf 1 em&Dvæfausni fyeæwuf
nae 4 em&D	tæjye? npmcuf	3 em&Dvæfausni fqi? tæjye? 7 em&æ xdu&æsvuf	3 em&Dausni fqi? tæjye? upm? nae 5 em&Dvæfus&æbæ
n 6 em&D	tæftvlyvlyf	upm? pumajyn? npmjyiqif	u&æsvæfpmoif
n 8 em&D	nppm? yefueæq;	tæfpmvlyf	u&æsvæfpmoif
n 10 em&D	tem, ?oi, æsifsm&æsh aqmupm? pumajyn? tæf tvlyvlyf	10 em&æqpmæun&æ tem, l (oæ [lv) wææun&æ	upm? pumajyn? tæfpmvly? wææun&æ
reuf12 em&D	tj&æDif	tj&æDif	tj&æDif

၁.၃ နိုင်ငံရေးဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

၁.၃ - အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

နိုင်ငံရေးဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

၁/ နိုင်ငံရေးဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

- Oya' usi bkrm (Oyrm/ / w&m; / rsm? Oya' rsm ES hynbkwk tcefua@)
- 'Dua&ppeshtjcm aom Eii h&; pepfsm? a&faumu/lenfvrfsm/
- vltcft a&;? w&m;&/her? vrb0wkwu&? , O&usr! tr&rs ES h xll O&usr! wpt&csi pD vuPm&yipaom vrb&; qll&m taNumi fup&yfsm/
- tr&iv&m? r&vji? w&mjci? w&de? *Pbu& / rsm? t mPm ES h vlyll& Eii 'Dua&p) ylaygi f vly&qmi jci? y#y u't p&bnhp&vlyll& qll&m olt [kvf Eii h&; qll&m oabmv&m; rsm/

၂/ နိုင်ငံရေးဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

- rrtvll, Nunvubckm; cufsm; uilcsufusvufus ajymqllpnf / Eii jci? a0zef aq& Eii jci? tjc m olwll tjrifsm; ulem; vnvubite Eii jci? tp&bnhajymqllquqjci? qll&m t&nft csi fsm/
- y#y uPsm; ull tajz& Eii p&f? trsm; oabmqEu ll av; pm; vlu&njci? trsm; tud&o, yll& jci? qll& zwtsufsm; crsv&mv& f t *wv&m; uif& s jci? tp&bnhto i f t zll& qll&m t&nft csi fsm/
- trsm; ES h ylaygi f vly&qmi ll wjci? vlt zlt pnf aumi f us t w& f tp0ft av; xmjci? &y&h tud&t w& f &y&v n& qmi & Eii jci? paom vrit olt f t olt f t w& f usi bkv lu&enz& & m rsm/

၃/ နိုင်ငံရေးဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း၊ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခြင်း

- tjribabmxm; u&f ES h vit r&rs p / uft zll& rwh D wll t ay: em; vnvubite Eii bnhpv f' m v f ar&rl usi b&rn/ xll& jyi f c Eii v&m; vuull& xm; wwjci? toymjzih Eii f q qijci ll wjci f ES h oabmxm; ll jci? ponhpv& xm; rsm; ull/nf usi bll tybnf
- oabmu& f rsm; & Eonvll& t mi fu / Pmv&m? arw&v&m; ES hy& [vpv&v& xm; wll& ar&rl apmi b&ef Eii &rn/
- / rsm? apyir wll v uull& xm; nyD t *wv&m; wll& a&hni & Eii jci f jzih wpD ES h wpD t Num; o [Zmw&&& S be&y&v n f Eii &rn/

၁.၃ - အုပ်စုများ

(က) ယုဒများ

- oif, Hl
- pmoi hausei f
- oi Num onf

(ခ) အင်ဒိုနီးရှား

- pftaqmi Ell bnf
- jyK/ly Ell bnf
- t&nftao f

(ဂ) ဟိန္ဒူများ

- usi Dwf
- , Nunrl
- awgribnf

(ဃ) အိန္ဒိယ

- oif, Hl
- em,vnbjirifl
- tcsuftvuf

(င) မလ္လာဒီးရှား

- uH &nulH hof
- aocsrl
- cpmcsuf

(စ) မြန်မာများ

- oif, bnf
- ojr bnf
- && bnf

၁.၃ - အုပ်စုများ

(u) pmMoma usi f om r sn a l l u m i l i t j c m a o m a u s n i f o m r s n
u l l t a E n i f t , S u f r j z p a p o i f

(C) a t m i l v u f s v f r s n ? t q i l o w f s v c s u f r s n u l l t l y D w i l f
z , & n r n f

(c) j w e z h r & o m y n m a & u p m w f o m x t c l e n y D
t u s i p m & v a , l v h b n h y k l v r s n u l l a r g x l v a y ;
v i f r n f

(i) , a e l c w f y n m a & o n f a u s n i f o m r s n u l l u l l l w i l f
y e f y i p l u y l e n f r o i h a y ; j z w l y D c l y D o m y e f t v f s n
u l b m a y ; a e o n f

(*) j w e z h u i f r b n h y n m a & } x u f y n m a & t a j c c h
r y g & b j y k l u s i l u b n h j w e z h t r i t u s i h r s n u
t q & m a x m i f u t z h w e b n f

(p) y n m a & o n f p m o m z w i w w l y D r a w f w w f r a c : w w f
o r s n u l l a t m i j r i p h a r g x l v a y ; v s u & b n f

1.4 နိုင်ငံသားဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ထူထောင်မှု

လုပ်ငန်းခွင်

v tci ta&skazmu rrsn/

အလုပ်အကိုင်

v tci ta&cskazm jzp & y rsn; E iv tci ta& alunmpmvr ;w qe ;ppjci ;/

ပညာရေး

v tci ta&skazmu rrsn; w 1/2 y av vm&e /

ခရီးစဉ်

ausni ;om;wp0;pw0 atmu ygp m& l rsn; & & rn /

(oi axmu upm& 1.4.1 - u) yg] v tci ta& ; cskazmur jzp & y rsn; /

ausni ;om; E p a, mu wp w p ly ; i vp w p w l a t m u y g p m & l r s n ; & & r n /

(oi axmu upm& 1.4.1 - c) yg] v tci ta& ; alunmpmvr ; (tw cky) /

လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေ

1/ ausni ;om; rsn; u Epa, mu wp w p w l a p y g x a e m u (oi axmu u p m & 1.4.1 - c) yg] v tci ta& ; alunmpmvr ; (tw cky) ; E p a, mu v z l v 1/2 a p y g

2/ ausni ;om; wp0 ; pu (oi axmu u p m & 1.4.1 - u) yg] v tci ta& ; cskazmur jzp & y rsn; } x j zp & y (3) c r (4) c t x a 0 r l x m ; a y ; y g x j z p & y r s n ; w l t c i t a & ; c s k a z m u o n E j i v t c i t a & ; alunmpmvr ; } y g r n o n t c i t a & ; u c s k a z m u j c i ; j z p a l u m a q f a E f q ; j z w a p y g

3/ x a e m j z p & y j v n p h & f c s, x m ; o n t j c m ; a o m a u s n i ; o m ; r s n ; E i t j r i c s i z v , a p y g

အခြေအနေ အခြေအနေ

1/ ausni ;om; tcsi ;csi ; l u m ; t j r i c i ; z v , l y ; a e m u r r w \ u , y i t j r i r s n ; u j y e v n q e ; p p l y ; j y i q i v y g p v m ; t b , a l u m i e n ; /

2/ x j z p & y r s n ; w l o n t w r i r ; w l u l a w l e y g r n o c p m & r n e n ; /

3/ x j z p & y r s n ; r n o w j y e r n e n ; /

4/ x j z p & y r s n ; t a y ; t r s n ; t a e j z i r n o a j z & i ; a y ; o i o n x i o e n ; /

<p>(u) axmi Dg' gwlnft q&fyi faxrsm; toNylyD tuofomrsm; ulhajcmuiv&f zdtm; ay; wvluonf</p>	<p>(c) rji d'fonvifa, mutmjzpbN E&ypuf n&fyefrsm; ulche&onfrn E&paygi f renfawmlyD oylqllftm; vluhay; rS u&S&fay; rnf[ka, mutmjzpbu tusylfxmonf xblay; vlu&ygu rN d'ft zlt d'ajc&mrjzplyD E&fyg; p&n tou&r&rnijzpbnf</p>
<p>(*) &yuluvuzu&nqllfwptqllw&fpm; y&ll uav; rsm; onfwp&eVd f12 em&de f tvlylvly&lyD? em; c&f1 em&bm &luonf x&pm; y&ll trsm; p&rne, f&szpbnf tvlyc&f rsm; v&e&falumi f tx&e&lvuygu tvlyjzkv&llrnf</p>	<p>(C) rauobnferrusefjzpf aq; %lvuyj aonfvnf q&mO&e ru bay; / w&mrOif E&ll f b&mr; jzpb&eji falumi f[kt a&lu mi f j xm onf</p>
<p>(i) tuofomrsm; ula&beES fawlc&h ray; ac/ a&beu axmi ft x&dvma&mu f aw&qb nfvll fouqll&mu awlc&fray; / a&ber sm; tuofaxmi blvma&mu faw&qb&ef Bul&pm; wll f tuofomrsm; w&v&v&v&e&lu&ef axmi Dg' grsm; u l&ct&fajcmuixm; luonf</p>	<p>(p) au&S&fwp&f&u&lvu&e&u&llw&yz&lv&pz&lu &f&v&lu&v&ES f&x&lv&lu&bnf x&ll&om; rsm; r&n t&fye&e&hr&lu / &f&rt em; &f v&r&f&bu&f rsm; u&ly i fuy&e&fray; ? jzpb&ef o&f; v&mc&ly i f&lu acs</p>
<p>(q) rn&hOES hu&us&f&ubnf tvlylvw? Xmewlvw&fwmO&e&u&sonf ynmt &nftcsi f? taw&Ot Bu&2 OD pv&ll w&lu&aonfvnf ul&us&f&u&u rn&hO&xuf vpm; y&ll onf</p>	<p>(Z) jynlv&fpply&fjzply&f; aeonht d'f&e&csi fE&ll f&f au&S&fwp&f&u&lvu&e&u&llf t z&lv&pz&lu o&f; v&lu&bnf &f&N t&mu&ll&mo&E&pm; eyf &lu&f rsm; ? a&ES fae t&f rsm; u&lyg x&ll z&lu z&ub&q&ob&f onf</p>
<p>(ps) ulbe&fOD onfu&ll&f&e&f&u&ll& &u&llum jye&f; p&lyD? a&ew&fz i hyp&bw&v&lu&bnf</p>	<p>(n) a&fa&um&ly&umv vmb&fay; vmb&f, f rsm; ? l&ct&fajcmufrsm; t&allumi f a&; om; w i j&cb&n h t w&e&f26 E&f i t &G &f&ow i faxmu f wp&D&f r&n a&ew&fz i hyp&bw&e&ll onf</p>
<p>(#) rci&fi D&onfemr&n&bu&D tElynm&S f wp&D&fjzplyD AIDS a&mr* g u&lp&u&e&ll&km &onf x&ll&mr* g t&aj&t&a&e&t&allumi f aq; r&sv&lv&r&f rsm; ul&low i faxmu f v&pd&u o&ll&f&f; lyD? *sre, f&wp&h&pm i lv&f&f&az&n&j&cb&n f</p>	<p>(X) u&ll&D i&fon i twi&f t "r&Z&ct&may; c&ll&oj&zi h pp&lv&f&XO i&e&ll onf pp&f&r&x&r&f v&ll&umi f t x&uft &m&ll&u&haj&ym&lu&n&h&onfvnf rat mi f r i&e&ll t x&e&f&on&f&e&ll onf t j y i f E&ll f lu; v&uf&sv&lyg t o&f&e&ll onf</p>

<p>(!) t d f d c s i f E l l i H w p E l l i h v G f b m o m a & ; t a q m u f t O p r s n ; u l t v G v i y p b a q m u f v y t G h r j y R t w l w u G w f y l & e f t w l v n f c G f r j y l a c s /</p>	<p>(v) e ' : o E h o n f t d f r p a v m i c h l l y D a e p & m r & b w m t p l & u v n f o l u t r n b n h t u l t n D o r a y ; a c s /</p>
<p>(P) j r l l i , l w p l r l l w G f v e n f p k v l l f & i f o m ; r s n t a e j z i f r l l t w G f r o v l E p b o u & m a e & m v G f a e x l l & e f v r s n ; p k w l l f & i f o m ; w l u c G f r j y l a c s /</p>	<p>(w) r o u E l l b n f 39 E p f t & G ? o m o r D 5 a , m u & b t d a x m i & s r w p a , m u f j z p b n f c i y e f o n E s t u b e s f y D u a n f u o m o r D r s n \ a 0 , s o p r s n ; u l t p p t & m & m w n D e f , c h a o n f v n f ? t d E s h p a q m i f x m o n l w l u l l c i y e f o n f x l v l y ; c h o n f /</p>
<p>(x) a u s & t a e u a v ; r s n ; o n f r l w e f a u s n i f u l y i f r e f e r w u E l l l u / a u s n i f w u & e f t w l v f l r l l b b n ; l u & l y D a u s n i f o b n ; o n f v r f r v n f , h G f y s u p l a e o n f /</p>	<p>(') c e t q k l l f (Khun Sonthai) o n f t p l & u l l t y l v t s o n l u A s r s n a & ; r j c i f a l u m i h t E g p u f t z r f q D c h l o n f / x l e m u f t d f d c s i f E l l i H w p c b l x l u l y ; w l f a & s i c l y D E l l i h & ; c h l v G h a w m i f q k m o n f / r d E l l i h v G f q u l v u f a e x l l y g u t E g p u f t z r f q D c h r n j z p a l u m i f t o e m c h k m a o n f v n f c h l v G f r a y ; c h c s /</p>
<p>(") u p e l v G b n f & y l u l u f t w G f a & f a u m u l y G w p c l a O i l y l l c G h r & c l l & y l u l u f t b u D t u l v l u o N t , l t q r s n ; u l t r b u l l u f i j z p b n f /</p>	<p>(e) r o e p e f o r s n ; u l l a u s n i f w u t c G f r a y ; E l l f /</p>
<p>(y) u l l u s n D i f o n f w l l f & i f o m ; j z p a e o n h t w l u f l r l l e , f q & m D e f t j z p f v l y t c G h r & a c s /</p>	<p>(z) t d f d c s i f w l l f j y n l w p c l v G f E l l i h b m ; t j z p f a v O u & e f 1 / 2 y l l f q l l & n E s h p o v l y l l f q l l & m p p a q ; r r s n ; j y k l y l e f v l t y b n f x l b l l a q ; p p & e f t w l u f t c a l u ; a i G r w e l w q a y ; l u & o n f / x l l u m i l v n f a i O l u ; r w w E l l b l w l l f & i f o m ; w l t f n E l l i h r s n ; j z p l u & o n f /</p>
<p>(A) q i f & b n h a u s v u a w m & t r t c d l l b b j y n b l w l b n f a e a & ; p m a & ; ? u s e f r m a & ; w l t w l u f t c u f t c l j z p a e l u o n l l</p>	<p>(b) t d f d c s i f E l l i h v p t e G E l l i h b m ; r s n ; o n f t a r ; j r e f ? t p p a q ; r & b l t u D f c s c h l v s u f & b n f /</p>

tjynjyn q i &mv tc i ta&; alUnmpmwr ;

- 1/ vbm,wllfonl ar&zn,p0uwnfu v&vlyt&& v&Pbu&EShu& yllq&zwyl&tc&v&lw&rb& yllq&ll x&monf
- 2/ v&h&? us&? r? tom&ta&mi? bmonpum? Ell&ll&; ch& tsufrn&f&u&ll&ym&r&g&ap ppmvrfyg tc&fta&; rsn&ull&pm&c&h&&bnf
- 3/ v&w&ll&f&tou&S&f&y&v&w&nt&& v&ll&pb&v&tc&pb& aex&ll&tc&& v&v&lyp&h& aex&ll&tc&&v&ly&ll&q&ll&x&monf
- 4/ rnb&u&ll&Q&ule&ft&jz&pf&cl&f&ap&jci&f& rjy&ll&/
- 5/ rnb&u&ll&Q&rw&&E&g&pu&jci&f& r&&ll&/
- 6/ v&w&ll&f& w&&Oya' a&&B&rf&u&w&v&f&vbm&ub&ll&qu&q&ll&Er&nf
- 7/ v&w&ll&f& w&&Oya' a&&B&rf&u&w&v&f&wef&w&jz&pb&nf
- 8/ tc&fta&; c&ll&az&mu&tc&ly&gu Oya' tult&n&ll& c&h&&bnf
- 9/ rnb&u&ll&Q&Oya' r&hz&f&q&ll&ci&f? w&ll&fjyn&f&SES&lx&w&jci&f& rjy&ll&/
- 10/ v&w&ll&f&r&v&aom w&&mp&B&i&f&cl& c&h&&bnf vlt&rsn& ll&um&en&Ell&h&om w&&ll&ll&jz&p&r&nf
- 11/ ou&h&otaxmuft&x& r&ll&B&pp&aq; tjyp&ay&;c&h&r&&ll&
- 12/ y&ll&ll&w&h&&ll& v&v&lyt&&ll&ll&pm&c&h&&bnf r&b&mp&ES&hae&t&ft&ay: t&us&y&ll&fa&E&h&ll& ll&jci&f& rjy&ll&/
- 13/ v&w&ll&f& r&v&ll&w&ll&fjyn&f&w&ll& v&v&lyp&h& o&h&v&mc&&h&&bnf
- 14/ rw&&ll& tjyp&ay&;c&ll&rn&f&q&ll&gu tjcm&Ell&f&ll&v&f&cl&ll&tc&h&awmi&f&cl&ll&bnf
- 15/ v&w&ll&f& Ell&f&ll&v&Ell&f&ll&v&f&Ell&f&ll&bm&jz&pc&&h&&bnf
- 16/ t&&ll& h&&mu&ly&ll& us&? rw&ll&f& r&v&ll&q&E&t&w&ll&f& v&v&lyp&h& v&u&lx&y&ll&f&ll&jrm&c&&h&&bnf
- 17/ v&w&ll&f& u&ll& y&ll&f&yp&n&f& yll&q&ll&tc&&h&&bnf
- 18/ v&w&ll&f& v&v&lyp&h& u&ll&ll& c&&h&&bnf
- 19/ v&w&ll&f& v&v&lyp&h& x&ll&w&az&mf&ajym&q&ll&tc&&h&&bnf
- 20/ v&w&ll&f& v&v&lyp&h& p&n&f&ll&tc&&ll& t&z&ll&wn&h&xmi&tc&&h&&bnf
- 21/ Ell&f&ll&ll&;w&ll&f&yg&oi&tc&&ll& r&ay&;c&&h&&bnf
- 22/ v&w&ll&f& v&rb&oz&ll&ll&; c&ll&pm&c&&h&&bnf
- 23/ oi&ll&v&i&h&om v&pn&jzi&h&t&v&ly&lyt&&ll& t&v&ly&form& or*ll&ll&om&oi&h&&mu&tc&&h&&bnf
- 24/ v&w&ll&f& tyef&jz&tem&, c&&h&&bnf
- 25/ v&w&ll&f& yn&moi&ll&um&c&&h&&bnf& t&e&ll&q&ll& tajc&ll&y&nma&;u&ll&t&cr&bi&tc&&h&&bnf
- 26/ v&ll&v&mu&h&om v&ber&ll& tqi&f&t&wef&ES&haq&;u&ll&b&cl& c&&h&&bnf
- 27/ v&w&ll&f& r&v&ll&ly&w&Def&usi&ll& , O&h&us&rl&w&f&yg&oi&tc&&h&&bnf
- 28/ v&w&ll&f& ppmvrfyg tc&fta&;rsn&ull&av&;pm&&rnf
- 29/ v&w&ll&f& tjcm&olw&ll& tc&fta&;rsn&ull&av&;pm&&rnf
- 30/ ppmvrfyg tc&fta&;rsn&ull&rnb&r&Q&rc&ll&az&mu&ll&/

1.4 နိုင်ငံခြားဆိုင်ရာ အက္ခရာများ၏ အသုံးပြုမှု

လှိုင်ဆိုင်ရာ

v tc0 ta&rsn; tMum;# yu /

အလှိုင်ဆိုင်ရာ

v tc0 ta&q jyn em&y rsn;E i; w cn oaj& i ;E i aLumi ;
o ;oy qe ;pp jci /

လှိုင်ဆိုင်ရာ

v tc0 ta&rsn; tMum;# yu rsn;vi ;rnr rsn;uqe ;pp E i &E &G on /?

လှိုင်ဆိုင်ရာ

ausmi ;om; 4 0; r 5 0; ce tx yDion tz&rsn; z&y;Eion/ tz&wpz&si ;p
taejzi atmu yg&v ty rjzp on /

(oi axmu upm&L 1.4.2) yg]v tc0 ta&rsn; tMum; & y# yu juw jym; rsn;/

(oi axmu upm&L 1.4.1 - c) yg]v tc0 ta& aLunmpmwr; (tw c&y) /

pm&L Lu wp &L E i&mi p abmyi rsn;/

လှိုင်ဆိုင်ရာ

1/ ausmi ;om; 4 0; r 5 0; tx yDiaom tz&rsn; z&y; (oi axmu upm&L 1.4.2) yg]v tc0 ta&rsn; tMum; & y# yu rsn; teu rjzp &y wp c a&fcs, zw ½ apyg

2/ x jzp &y w on]v tc0 ta&rsn; jyy& aLumiaq&E&azm x w apyg o v yaqmi &mw& (oi axmu upm&L 1.4.1 - c) yg]v tc0 ta& aLunmpmwr; (tw c&y) ju u ;um; E i on /

3/ x y# yu wrn oaj& i ;E i aLumiaq&E&jyb apyg x qyb &mw& atmu yg p tw jk&y E i on /
(u)v tc0 ta&v tc0 ta&rsn;)

- _____
- _____

(c) aj& i ;y

- _____
- _____

(*) taLumi ;&i ;

- _____

4/ x jyb x m; c s r s n; u tz&v utaejzi twe; o aq&E& wijyapyg ly; aemu tqyg aj&i ; c s r s n; u
wpwe; v; taejzi vucoabmwjci ; &^ r&Ei tjc m; rnon en; vr; rsn; jzi aj&i ; ay; E i aLumi ;
q ; jzw apyg

လှိုင်ဆိုင်ရာ

1/ rrwto i ; t0 i ; tw n; o aq&v tc0 ta&q jyn yu rsn; ju aw&ri E i oen ; /

2/ x y# yu rsn; cn o&i q aj& i ; ww Luo en ; /

3/ x aj& i ; &mw& r& on [xi ygv m; /tb, aLumi en ; /

jzp&y u

8 E&ft &G farmi p&onf q&ll u, ft ubqD' i jzplyD' P&mt ajct ae q&R&aeonf
aq;ubrl jrefref rch/ ygu touft E&m, f p&R&t&alumi f aq; %&h&mDe&fsm; u
ajym&maonfvnf tazjpbu c&lrj&ay;/ tazjpbobnfbmoma&;p&vfyi f xebf
jzplyD' befawm&u&wpfygyg aq; %&h&mu&f&om ubc&fyf&n&jzpb&alumi f tji i f xef
ji i f q&aeonf r&ci jzpbES hq&mDe&fsm; r&f&n aq; ubrl jrefref vly&ay; v&luonf

jzp&y c

aq; %&h&wp/ %&h& ubaqmi w&f v&mrsm; aelyD' v&wpD&t w&ubm ta&; ay: ubrl
ay; E&ll&awm&rnf xlt c&f ' P&R&m jyi f xep&f&xm; ol v&E&f&a, mufa&mu&vmonf
wpD&r&n uav; i, fwpD&? use&wpD&r&n p&ly&f&a&; vly&f& ef&S fwpD&? v&R&ES t&lyD'
t vly&f&e&km; ol x&bE&f&a, mu&f&v&f&rnb&lu&h&Q&mDe&f&u u&ay; oib&enf/

jzp&y *

O&pc&ll&jri&bnf bmoma&; t ajc&jy&K E&ll&f&h&; y&gw&lu&D' \ t m; xm; &aom t z&Di&fwpD&
jzpb&nf r&ob&p&R&bnf a&S& %&h&q&e&v&ef&ol&wpD& jzplyD' %&h&' av&lapmi k&e&f&e&f&r&ob&p&ku&h
av; p&m; &ef wp&z&G&ajym&ww&bnf x&h&alumi fvnf, o&N&y&gw&f&n em&r&na&umi f&lyD'
a&f&a&um&u&f&v&f& t E&ll& &ef wp&ajy; aeonf o&ll&mw&f O&pc&ll&jri&h&y&gw&f& w&f&a&; r&f&
t r&f&ordi, &av; wpD&ES&f&r& %&h&f&S& f jzpb&aeonf&u&f&me, f&v&f&wpD&u o&b&f&lyD' x&lv&az&nf
a&; om; &ef&wm&q&aeonf

jzp&y C

x&ef&cl&bnf&qi f&a&om t o&ll&f&t O&ll&f&r&jzplyD' wp&ae&vly&f&Sw&p&ae&p&m&onf wu&ob&lvf
wu&ef q&E&&onfvnf rww&E&ll& ai&al&u; ax&mu&f&hy; r&n&ol r&f& &f&O&D&be&f&lu&D'
ausmi f&w&f&t&ult&n&lawmi f&lu&n&h&onfvnf r&c&ll&wp&f&v&f& \ t u&f&t&w&uf&ai&al&u;
o&lp&f&m&p&D&lu&e&f&sm; &f&ea&alumi f ta&alumi fji ji i f v&w&v&lu&bnf

jzp&y i

ll&E, ft y&c&f&a&; t z&lon&f&aju&u&wp&lu&f&pu&f&h&q&mu&f&vly&f&ay; v&lu&bnf x&lj&ru&u&f&v&f&
E&f&y&gor&sm; t w&u&f&t&cri&p&mo&f&ay; aeonf&ausmi f&wp&h&ausmi f&f&bnf x&lu&p&u&h&q&f&a&E&f&ef
t w&uf&ausmi f&om; r&br&sm; r&f&n t&pn&f&a0; vly&f&ef&f&bnf r&ob&w&p&f&f&n t vly&f&ef&f&f&; u
uav; rsm; yn&mo&i&E&ll& &ef&x&uf&yt& a&; lu&f&alumi f ajym&q&h&ell&uonf

jzp &y
U

aqnf Dt ma&AD, m;E&fi hv&fa&hijmi ft vlyborm; 9 oefcefaexllivsu&bnf t rsn;pr&fn t bD) h&yD, m;E&fi ES h ta&St mz&uE&fi hsr;S jzpMuonf xlt vlyborm;rsn; tay: t c&ft a&; c&azmufrsn; rNuncP Num;ae&lyD vbwrl? rk dfrES hndf,q&frsn; t aMumi f t pDt &ic&prsn; wi b&fxm;onf

aqnf Dt ma&AD, m;E&fi hv&ft vlyborm;qll&mOya' rsn;rfn ouh&mujcifr&it vlyborm;w& t c&ft a&; rsn;rfnvnf vpv&v&h&onf t vlyborm;rsn; u& ll w&lvn; r&v&oi&x&ubnfw&m;Oift c&ft a&; rsn;u&b&em;vn&xm;Mujcifr&u/ x&Mumi lvn; t vly&S&w&u t vlyborm;rsn; tay: x&f&u&fxm;Mujcifr& jzpbnf x&b&x&f&cy&v&f&ziht m;rao;? t vlyborm;w& ywp&lyES hc&D&of; c&h&pm&u&pmv&frsn; u& of&xm;ww&uonf t vly&ajmi f&c&lvn; ray;Muacs

Adapted from: New internationalist

jzp &y
C

ur&wp&D&f&ao' Pp&ic&pe&f

2000 c&E&ft w&f ur&ES hv&D&f&ao' Pp&ic&fay&f 1457 x&c&rs&v&bnf x&ho' Pp&ic&f rsn;x&f&88% E&fr&nw&v&v&E&fi h&t B&ef&a&qnf Dt ma&AD, m;ES&ft ar&dueE&fi hv&v&f&c&rs&v&c&f&f& jzpbnf x&E&fi h&sr; teufw&v&v&E&fi h&fn t rsn;q&h&z&py&D t c&eray;ci&f t w&ly&if&u&lr&e&v& ay;cbnf xlt j&f&ift&j&pf P&cr&w&mw&lvn; t p&pf&aq; tar;tj&ref&oyr&ap&ic&tsu&lr&ef&ref&cs&ww&uonf 2001 c&E&f {lv&ES h&Z&v&t w&f w&v&v&wp&E&fi h&vn; \ B&u&r&e&h&y;rbnf 1998 c&E&f&S2001 c&E&f t x&d ur&wp&D&f&v&v& ao' P&f&t&j&yp&ay;rlyrm&P&x&uly&f&i&f&sr;on&u&ll&aw&D&onf

1990 c&E&f&f&f& E&fi h7 E&fi h&u&av;rsn;on&vn; ao' Pp&ic&h&onf xlt x&f&Suav; 14 a, muf&fn t ar&dueE&fi h&S&j&pbnf t ar&dueES h&A&v&e&u&b&h&om E&fi h&sr;w&f&f&f&ao' P&ay;c&h&N&ya&emuf&S&t&j&pf r&u&Mumi f aw&D&on&vn; &bnf E&fi h&sr;p&B&aore&L&uc&h&or&sr;x&f&S&t rsn;pr&fn ven&f&kt o&f&t O&f&f& E&f&y&gaom t o&f&t O&f&f&rs&rsn; jzpv&ww&u&ly&D E&fi h&B&; t w&lu&ft c&h&sr;vn; jzpv&ww&u&ayonf

Adapted from: Amnesty International 2002

jzp &y
*

uav; t vlyborm;rsn;ES&hu&f&D&f&f&

E&fi hv&um t vlyborm;t z&it p&n&f&rsuav;vlyborm;ay&f&f& o&f 250 ce&f&h&ea&Mumi f 2000 c&E&f&v&f&x&w&y&exm;onf o&f 120 ce&bn&f t c&f&y&n&f&f& vly&vly&u&ll&u&N&yD70 &mc&ll&E&f&ce&f&fn u&eb&z&f& f&c&ll&ap&ch&e&onf r&ll&f&w&f&rsn;? pu&f&h&sr;u&b&ll&t E&am, &h&om vly&f&e&f&c&f&rsn;w&f&f& vly&u&ll&ha&om uav;rsn;vn; rsn;p&B&e&ly&D&a&usni f w&u&f&lvn; r&N&u?ynmt &i&f&cb&fn t vly&f&lvn; r&&E&fi Muacs t vly&u&ll&t y&f&e&f&vly&u&la&om&vn; ai&h&u&N&; rpl&ry&bm&Muonf

x&u&av;rsn;on&fv&u&e&f&u&le&f&f&rsn; \ om;aumi lvn; jzpv&u&onf x&b&f&z&pv&u&ajc&f&f&rvn; t n&mc&ljc&f&f& t&N&rf&zuf&rw&mr&f&q&D&h&f&f&f& w&u&Mumi lvn; jzpv&E&bnf x&u&av; i, rsn;rfn t&f&ap&t&jzpv&n&faumi f&f& v, ft u&f&v&f&vlyborm;t jzpv&wp&z&N&b&ou&f&zw&be&f&u&ayonf

Adapted from: Ruth Tudor, 'Practical Resources for Teaching Citizenship in Secondary Classrooms,' 2002.

jz p & y
C

u l p e q u e f e f - e b e s f i u s v l y b o r m r s m

j c b e t s y i u s t v l y b o r m) r s m o n i r t v l w i h e o n f i t a u ; u l y e q y e l l e f t w e i r t d r o m p k u l
(o) r t d u l i w l l u l a & m i f c s x m & o r s m y i j z p b o n f x l b w l t f n v l y t t e n f i , b m & o n l v n f
& b n f v l y t v l o r & o r s m v n f & b n f w p l y w l v o l v n f 7 & u f t j y n h t v l y l y & o n f
u r f a y : w e f c b e t s y i t v l y b o r m r s m 2 o e f a u s f & a l u m i f 1999 c e p i w e f u k o r * 1/2 x l w f y e x m o n f
x l u b l v l y u l l h e & o l t r d o r d w p d u a t m u f y g t w l l f o r \ b o z m v a l u m i f u l l y e l v n f a j y m j x m o n f
j v e c b n e p i 20 a v m u l u e f r a , m u l m e s h v u l x y c l y d u w n f u ' b o a & m u c l v m y g a j r y l l & s f w p d d x f n
u l y j r s q u i o l q u a v m u l u l u e l w p a , m u l v l a e c l w , f t d f t v l y q l v n f u e l r w p a , m u l w n f
u e l 1/2 e l v l y & o v l l p u l l f n v n f t c e f j y n f o i v l y a y ; & w , f)
x l t r d o r d \ a j r & s f r n t v l y u l l q u i w l u c l l f o n e r o v a q g o l i , e s i y i f x m c e f r a y ; / x l t j y i f
t d f w e l v n f t c u f t j y l w f t v l y r s m u l w m d e f , l y l a y ; & l y d t v l y l y d o n f q l b n e s f i t c e f x l w e f a o n t w f
y l v l x m ; w w b o n f

Adapted from: Antislavery Organisation 2002

jz p & y
i

e s q i s e f i c s m

O a & m y e s h t a r & d u e e l l i h v l w e f e l l i h & ; c l v l b r s m ? ' l u e n f r s m e s h a & l a j y m i f t a j c c s o l
w p b e f a u s t e b n f e p p o e p i w l l f t c s y p c e f r s m w e f x e f o r f c h e & o n f e l l i h r s m o n l v n f
t p p a q ; t a r j r e f r & d t z r f q l c l u & o n f & u l v c d y d a e l u & o n f

x l u b l z r f q d x e f o r f o n h e & m t c s y c e f r s m u l l t l y i l w e b m x m l y d t c p n f 1/2 j r i j r i j z i h u m & k m l u o n f
a x m i h a z m u h a j ; j c i f ? t p m t i w e h q e j y j c i f ? q l y a o m i f u e f r r s m e s h a o a l u m i f l u p n f r s m o n f x l t u o f
p c e f r s m w e f a w l a v a w l x & b n l y o e m r s m y i j z p b o n f x l u b l t c s y p c e f r s m x m & j c i f u u a v ; r s m t w e l f
q l u d r s m o n f 1/2 j y l l f ? p o v l y l l f t & v l v l v l v l y l y z l l z l l & r n f t c e l w e f c s y a e b i e k m & j c i f u u a v ; r s m \
u e f r m a ; t a y : x c l u a p l y d t d r u b q l r s m j r i r u j c i f ? t y f r a y s j c i f ? p o v l P & m c p m ; j c i f p o n i w l l
j z p y f n a p e l l b o n f

Adapted from: New Internationalist

jz p & y
p

e a s & u e f e l l i h e l e p f t u o y a ' s

2001 c e p i w e f j z p j n c b o n f (9 ^ 11) t m u r f z u i j z p & y f t l y d a t m u l v b m w e f r d c p f t u o y a '
w p & y f a y : x e l v m c b o n f x o y a ' t & & r s m t a e j i h z e f r s m u l l u m j z w f e m a x m i e l l r n f
t d a r ; v f r s m z w l e l l r n f t m u r f z u b i [k , b q & o n t d r u l l & f a z g e h & b n f

O y a ' t o p i w e f t m u r f z u b r m [k , b q & o l r n b o n h e l l i j c m o m r q l l t c e f t u e l t o w f & d z r f q d
x e f o r f c l e l l b o n f x l t w o y a ' t & p y p e l l o w l u l v & m 1/2 w e f r p p p p c l w e f t p p c l r n f x l b l t p p c l y g u
w & m o y a ' q l l & m t c e f t a & ; r s m c p m & & j c i f r & e l l ? a & b e t u l t n l v n f r , e l l ? w & m o l u d v n f r & b l
p p c l l \ o b b y b o y f p & i f e s u t s r v j c i f u l c l e l l b o n f

jz p & y
Q

w l w e e i r b s h u g s f ; m a n f i

v v v y p n u l u g f , n u n t c f h w / w e i i h v e f r & d c s b m o m a & ; t r s m p k f v n f w & m o i j c i f
r & d b m o m a & ; v y & f r i t m ; v l u i t p l e u x e f c y f x m ; n y p b m o m a & ; w p & y & y f t a y : u l u g f
, n u n i m a t m i f p n i / w l a q m a e o n i [k , b q & y g u x l v y a q m i b l t z i t p n f a u s n i f u l l
z r f q d x e f o r f w w b n f

a & \$, c i f u b m o m o m o e m v l u p m ; o n f q l v o j y i f t z r f c h ? t n o f q t h ? a o ' P y g c r s v t h w w b n f
O y r m q l a o n f 2 0 0 1 c e p i w f c & p f , m e f b e m a u s n i f r s t o i f o m ; 1 7 O d r n z r f q d x e f o r f c h y p 1 2 O d r n
a x m i f 2 E p r s w p b u i v p l u e f t x d c r s v t h e o n f 5 O d r n a o ' P c r s v t h e o n f

Adapted from: Amnesty International 2002

jz p & y
Z

s o e p e f t e g l o e d s m

t n u r z u r l t r s r s u l l c g q d i q l l c n u & o n h r o e p e f t r s l o r d r s m o n f b o t c u f t c l
t z h u h u h w & v s u & b n f x b w l u h u h a x m u i y h y ; r n b l r & m u / w & m r o v r l w e s f v n f
t v s f u b a e & o n f u l l u l l u l l , n u n f l e n f y g j c i f ? t o j n m e n f y g j c i f ? E g p u b l t a y :

w p e n f e n f t & r h e & j c i f t p & h o m t a l u m i f & y f r s m ; u t n u r z u r r s m r s / e f x e u f e f c u t a p c l o n f
x b l w l b o r n & p c e f e s h q & m o e l w l t e m ; u l y i f r u y e i l l u a c s

& r s m e s h t j c m a o m y n m & s f r s m ; b u i u v n f r o e p e f t r s l o r d r s m t a y : t n u r z u r r s m ; u l l a j z & s f
v h o m v n f t c u f t c h s m ; & h e o n f O y r m q l a o n f u i h m e i i h b w p o p \ 1 3 E p f t & g f o r d i , f r n
t " r j y l u s i t h e o n f o h o m x l u a v ; r n e m ; r l u m ; ? u l l f t * j v n f c l l v b j z p b j z i h w & m ; w l v e f j z p l y s u t h
o r o t v p l u l a & a v n i v n f a j y m e i l l j c i f r & d t u l t n b & e i l l b e l v n f c u t v s u f & h y o n f

Adapted from: New Internationalist

1.5 = အဝတ်အစား

(က) အဝတ်အစား

- vlyulbnf
- tvlyf
- aiG

(ခ) အဝတ်အစား

- qif&bnf
- aiG
- vl

(ဂ) အဝတ်အစား

- ty, tH
- (vritzDi) tmvH
- vritzDifsm

(င) အဝတ်အစား

- rwlyjmrI
- rrOvrl
- vlweipm

(စ) အဝတ်အစား

- zsmemonf
- q&mDef
- am*g

(ဆ) အဝတ်အစား

- whjciif
- rOvjciif
- ulymjciif

1.5 = အဝတ်အစား

(u) w&m&&berluHtNurfzufjiirwn&qmuEif

(c) pDya& rnbDcifsmu tajccNltc&fta& c&azmufI
wp&ylyifjzpbnf

(* tff) mlijzpeorsm rnoWk a&cs, f&Numi lom
jzpbnf

(C) vrb& w&mrOvrN ta& t&uqH vuPm&yf&h
vbmr&EG ftm vHtw&lvHvmu&om tpm tpm
&&Eif yifjzpbnf

(i) pDya& ES ivrb& w&mrOvat mi fazn&qmijci fji h
venf&ksm buu &yvneifnf

(p) t p&t &m&fsm? tlyc&y&O&exrism? t p&Xmersm
jynb&ic&sm uH tv&D&pmjyl&eorO Eif h&wmES h
Eif h&msm tNm , Nurfirwn&qmuEif

(q) t cruefma& apmi h&f&ur&uEif h&mwif c&pmEif
&rn/ xblc&pm&eft w&lyynma& tolp&dvlyyif
av&oiu av&rn/

(Z) aiΝ u, Dol tr&lor&sm onf Eif h&lvif w&f
tc&fta& t jynft O c&pm&Eif ly? aiΝ rzv&om
tr&lor& jzpygu rnb&hEif h&urO tc&fta&
t jynft O zelv&ay; p&f v&irnf [lvf

၁.၅ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ထိရောက်မှု

လူမှုရေးဆိုင်ရာ
 စာမျက်နှာ
 နည်းပညာ
 ဝေမျှမှုပုံစံများ (oi axmu upm&u 1.5.1 c) ygq&mvu pf
 ausmi ;om;wp 0 ;csi ;p tw&u
 (oi axmu upm&u 1.5.1 u) yg]v r b0trskrs&uw jym;wp c p& xm;&rn /}

လူမှုရေးဆိုင်ရာ

- 1/ (oi axmu upm&u 1.5.1 u)yg]v r b0uw jym;rsn;}úzw n y xm;&rn /
- 2/ x uw jym;rsn;xtuw wp uw p ausmi ;om;wp 0 ;p a&&cs, ap&rn rn onausmi ;om;urn on
 b0u u , pm;jy&aealLumi&usmi ;om;tcsi ;csi ;MLum; & ap&/
- 3/ xaemu rrw &&xm;on uwjym;yg]b0} u u, pm;jy&ly; vtz&tpn;tw&; rnon ae&mi
 &ywnaealLumi ;owrwap&rn/ xo ovrw&mw& atmuazmjygar;c&;rsn; to;ly&ly; qe;ppEirn/
  - (uwjym;yg]b0}yi&i taezi) uav;b0 tc&rsn;urno jzwoe;c&oen;/rnoaom trr&w&
 aex i cl&oem;brsn;t&ejzirn ontv y tu i rsn;y MLuoen ;/
  - vu & tcse w& b0u rn o jzwoe ;aeoen ;/ tm;vy cse rsn;u rn o to ;c&oen ;/ oi \ e eu
 ae vn rn ponji b0\tc&e tpwtyi ;rsn;urno uev&apoem ;/
  - rnoaom vaerypu yiqixm;oen;/ rnoaom ae&mw& aexioem;/ vpmDi aiGrnr0
 & oem ;tm;vy &u rsn;t&em, ontcse rsn;w&omv y ww oem ;/
  - rn ont&mr&sn;alLumi p w aysn &t &oem;rn on w alLumiw np nl;&oem ;/
- 4/ ausmi ;om;rsn;uwp we ;wnt&etxm;jzi rw wy &y apyg
- 5/ xaemu q&mjzpou q&mvup]yg]tajct&et&y&y} u zwMLum;&rn jzpon/ xo zwMLum;&mw&
 (uwjym;yg]b0}yi&i tw&) uunr&on?uunrr&qly; ausmi ;om;rsn;u q;jzw&rn/ uunr
 &v& wpwe;wn; rwww&yxm;on ae&mr a&o]ajcwpvr;} w;apyg r&ygu rv taet xm;
 w&omaeapyg
- 6/ x]tajct&et&y&y} u zwMLum;&mw& wp&ly;r wpc zway;yg xo zwly;aemu ausmi ;om;rsn;]
 ajcv r ;jv r ;rn&v r ;rn & ;jzw &tc&sev avmu atmi ay;yg
- 7/]tajct&e} tm;v;uar;jre;ly;ygu ausmi ;om;rsn; tcsi ;csi ;MLum;rnou rnon b0u u, pm;jy&aealLumi ;
 cere;Eir&?r& t u jzwapyg (xo cere;ly;ygu rrw rnon]b0} u u, pm;jy&aealLumi ; xwazm
 ajmq E i rn /)
- 8/ xaemu rrw u, pm;jy&aeon]b0}yprsn;Ei a&o ajcwpvr;csi ;pw;&mr a&mu&vmon ae&mw t MLum;
 rn oqu py aealLumi o ;oy apyg

- 9/ xo o;oy&mw\ rrw\ &i;vi;csur&u ausmi;om;wi;u vucoabmwjci;&on?r&onEi
rn ontalumi ;w alujip on uazm x w ap&rn /
- 10/ (tc&ygu ausmi;om;w\ ]b0} tajctae tptrewjzi txuygvyaqmicuu aemuwp&ur
vyaqmi E i on /)

aqfa&as&af&am

- 1/ ausmi;om;rs&t&ejzi a&o ajcwpvr;w;ontc&or[w rvae&mw\ &yaeontc&wi;rno
c pm;&oen /
- 2/ a&o ajc&vr;r&umcP vr;o ausmi;om;rs&t&ejzi t&caom ausmi;om;rs&t& aemuw\ usech&umi;
rn ontcse wlow r roen ;/
- 3/ xvyaqmicuu vyaep0w\ ausmi;om;u, pm;j&aeon]b0}yi&i t&ejzi tajccvtc&ta&rs&
q ;½ ;aeond[pm;&y&pv& /
- 4/ xvyaqmicuu vtz&tpn;tw\;&b0tajct&etz&zu xi [yaeon [xi&y&pv& / rnon
en ;vr;rs&t&xi [y vs& oen ;/
- 5/ v tz&tpn ;tw\&r&rs&u&j&i ;ay;E i &en on w a&mi &u E i rn en ;/

oibnftvlyftu||f&om,or&rsu|v/nf
wmDef, xm&onhr&di fwpDD jzpbnf

oibnftbpaMv;vE||f||fzplyD ynm' ge
blefawm&D ausni fwp&ausni fwb&ft *lv&ypm
oiMum; jyoay;aeonf

oibnfu&ijyn&, fSx||fE||f||v&f
w&mrOifa&ljymi faex||f tvlylv&aeol
wpDD jzpbnf

oibnftouf22 E&ft&G f
a, mufm;vsmwpDD jzplyD r&bm;pe&ft wl
&efule&w&aeonf

oibnft&ajc&mr&vi, f jzpbnf

oibnfzeypu|/wpt&kyipif, xmol
tr&rd&rd&wpDD jzpbnf

oibnftmPm& E||f||h&;ygw&ud\ vi, f
acgi faqmi f jzpbnf

oibnftouf23 E&ft&G f t&faxmi f
r&ho;onhtr&rd&di, fwpDD jzplyD
r&brsm;rn a&S/||t pOft vm apmi b&ef&luors
jzpbnf

oibnftD&c&zi&bm o&E||bnf&roep&f
vi, fwpDD jzpbnf

oibnfrlvwe&fynma&; rlyD&q&bl
ausni f&x&ut&konh17 E&ft&G f
w||f&i f&olwpDD jzpbnf

<p>oibnfpu/Avpckwftvlyvyaom rebe*sn\ orljzpfy? pbyb;a&ar*sizih ausni fwuheaonf</p>	<p>oibnfaj;paeolvii, f'lvorm;wpD\&npm; jzponf</p>
<p>oibnfw/vjynrSa/ajymif tajccsvmol jzplyD zci jzpbtrh a&Tqifzckmonf</p>	<p>oibnfckht;usqifria&m*gyk&lyD? tout&G ftv, ftvw&bnh vilyb;wpD jzponf</p>
<p>oibnfpuhyl olt rwfwpD\orD jzponf</p>	<p>oibnftvlyvurhwuoblvb& trsrd wpa, mujzpfyD tvly&aeolwpD jzponf</p>
<p>oibnfcsi vrsd wyrawnfom;wpD jzponf</p>	<p>oibnfrav;&w&faexllvsu&bnh 24 Ept&G fa/ajymif tvlyform;wpD jzponf</p>
<p>oibnfatmi friheonho&fulef - ylukef ukDwpt&N yll&Sf trsrdwpa, muj jzponf</p>	<p>oibnfrNES fvfafa0;onhawmi hay:&h wp&trS19 Ept&G fvii, jzplyD? tazjzpbtrh v, form; jzponf</p>

- b0w6fai jywbnf[kwptgr0rbulb0acs/
- w, lvle? w0wv tjyntp0bnh oe&sf oy&y&om t0fwpv0nyllq0lxm0onf
- r0rk bompum? u0u0 f, Munf? , O0ausr l w0u0 to0ft00fywDefusi0 av;pm0ori &0bnf
- vrb&? E0f0h&; up&yfsm;w0f r0rk t, Itq rsm;u0lywDefusi0 wp0av;wpp0m; em;axmi f Nuonf
- &y0&0dvltrsm;u r0du0tBu0mPfawmi fwwf Nuonf
- vrb&;alumi jzp0p? p0vly0f q00&m x0cluc0p0m;0r l alumi jzp0p tBu0mPfawmi fvy0gu tultn0 ay;rnbltqibi0&0bnf
- 1/2y0nb0fyi? tr0tEG; lwn0umi htE0tc0onh t jzpf0 wptgr0rbulb0w0b0acs/
- uef0rma&; taxmufty0u0v0ty0bnf0cgw0f &&E00bnf
- wpE0pf wptcg c00&u0&0n0, l0y0 vny0w0c00&0bnf t0m;vy0u0fsm;w0f tvly0vly0p0mrv0
- o0i, fsi0fsm;ES0ht0fw0f n0pmt wlp0m;E00bnf
- b0v0k0f0t jynt00&0y0? tem* wft w0u0p0v0c0&0r l tjyn0&0bnf
- v0v0vy0p0n ynmo0i0u0m;0c00&0y0? Ogoemy0&m tvly0u0lvly0E00bnf
- a0&0a0um0y00v00f0r0} x0nt0c0h0&0bnf
- vrf0ay:w00jz0p0z0p? vrb00D) nrsm;ay:w00jz0p0z0p0f apn0u0m;w0u0c0u0f0rsm;u0p0&00f0ep0&mrv0
- b0m0ma0&; tcr0f0tem;Bu00rsm;u0l0a0q00&0 r0vb*0[rsm;ES0fv0v0v0v0vly0vly0fusi0fy0E00bnf
- E00f00&y0cm;00 tvn0f0y0w0bn;v0u0 o0f0c00 h &0bnf
- 1/2y0&01/2u0lv0p0y0w0v0p0cg o0f0Nu0E00bnf
- u0av;rs0\ tem* wft w0u0p0v0c0&0p0mrv0&0
- o0lv0w0p0cg t0w0ft0p0m;op0f0, D0w0E00bnf
- r00E0p0ub0l rnb0ES0r0q00 &n0f0p0m;xm;ym;0c00 h &0bnf
- r00du0 lywDefusi0&0 vltrsm;u to0tr0svly0K av;pm;Nuonf
- t0f0w0meu0u0lv00 m0lvult0ny0E00? to0k0E00f onf
- 1/2y0n01/2y0um ta0umi0jy0K w0m;jr0p0v0vly0c00f0c0f r0u0l0/

1.5 လူမှုရေးဆိုင်ရာ တရားစွဲတင်မှု

လုပ်ငန်းခွင်
 နယ်လုပ်ငန်းခွင်
 နယ်လုပ်ငန်းခွင်
 နယ်လုပ်ငန်းခွင်

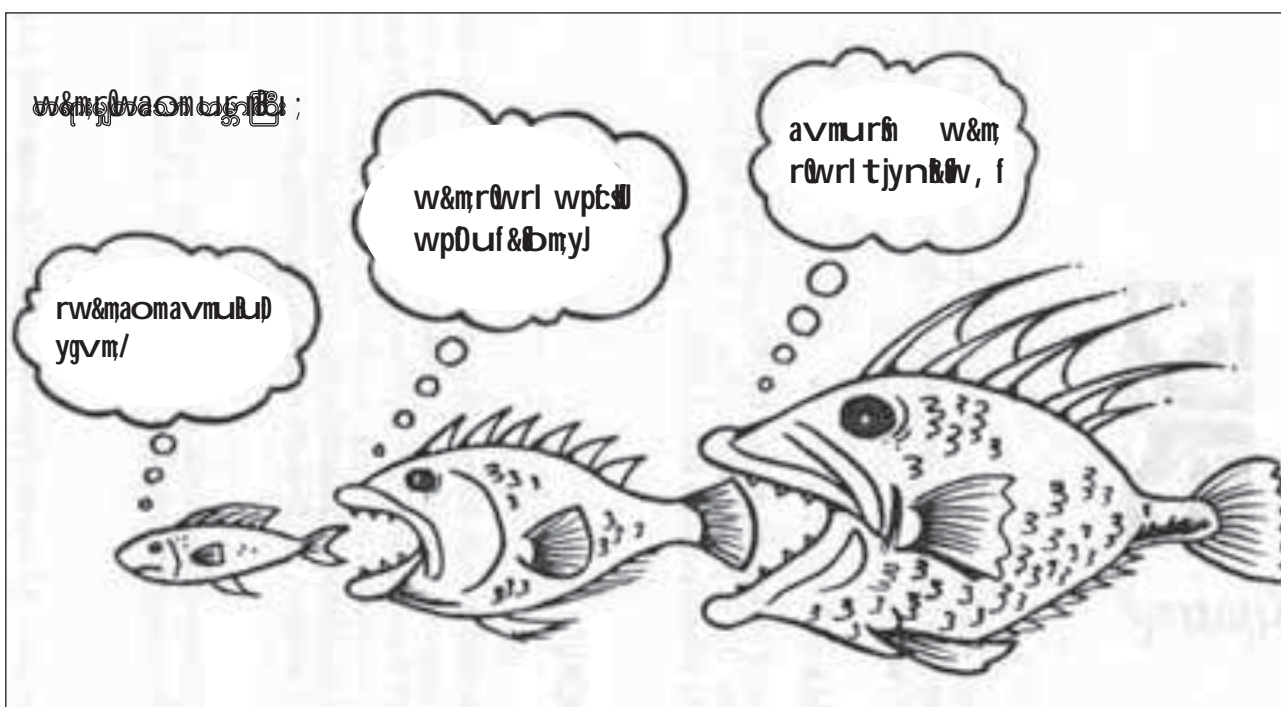
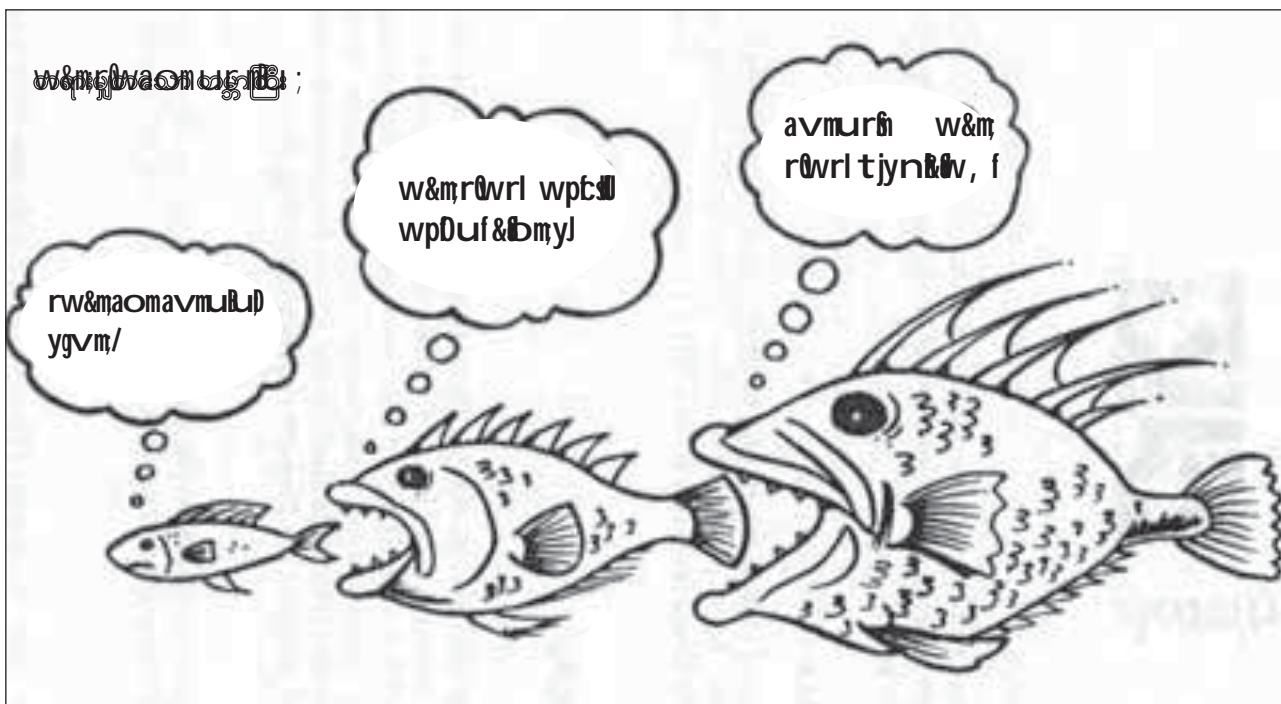
]ur mlu ;rw&m;r0vr q w&n &lvnr;/
 ]w&m;r0vao m ur mlu ;] onumv& ;y lav vmo ;oy lv,u awGb0
 tajctaersm;E iE i ;, 0 av vni ci ;/
 'w&m;r0vr }tay:½ axmi y tpskrskizE i ;, av vni i ap&en &G on /
 ausmi ;om;4 0;r 5 0;ce tx y p i on t z f s m ;z h y ;E ion / t z l v p z e s i ;p
 taejzi atmu ygvv ty r jz p on /
 (oi axmu upm&lu 1.5.2) yg]w&m;r0vao m ur mlu ;½ y y /

လုပ်ငန်းခွင် နယ်လုပ်ငန်းခွင်

- 1/ ausmi ;om; 3 0;r 4 0; tx y p i on t z f s m ;z h y p y g x a e m u (oi axmu u p m & l u 1.5.2) y g] w & m ; r 0 v a o m
 ur mlu ;½ y y lav vmo ;oy apyg
- 2/ x umv& ;y teu t" y m, z h q i ;vi ;apyg
- 3/ x o z h q & m v i u m v & ;y y g i g w p a u m i c s i ;p a e & m r u , p m ;j y l l y ; i g r s m ; a j y m q a o m p u m ; u t u s, z h q i
 a j y m q a q f a E f a p E i o n /
- 4/ x z h q c s u r s m a u a w l a v m u & t a j c t a e r s m ; u r n o x i [y a e a l l u m i a q f a E f a p y g a u s m i ; o m ; w
 y w 0 e ; u s i & y * k v r s m u m v & ; y j y g r s m ; u u , p m ; j y l a e & f & u o p e ; p p a p y g
- 5/ x umv& ;y r u n u l q y i q i a & ; q l y u i g o ; a u m i p v] w & m ; r 0 v r } u w e ; w c p m ; E i r n e n ; /

ဆွေးနွေးရန် အချက်အလက်

- 1/ umv& ;y y h q c s u r s m a u a u s m i ; o m ; w i o a b m w n & y p v m ; r n o z h q y l l u o e n ; /
- 2/ umv& ;y y g ½ y a z m c s u r s m ; u r w t z f t p n ; u r n o x i [y v s u & o e r f i ; i t w l u r m t w l ;
 jz p y h r a e o n t a j c t a e r s m ; u r n o r n y x i [y r & o e n ; //
- 3/ x u l o a o m v r r s m a y g u z h ; v m & o n t a l l u m i ; & i ; w a z m j y y g
- 4/ x r r 0 v a o m t a j c t a e r s m ; u t j r p j y w a c r e ; E i r n e n o a j z & i a z m a q m i a y ; E i r n e n ; /

1.5 လူမှုရေးဆိုင်ရာ သဘောတရား

လူ့အဖွဲ့အစည်း
 အဖွဲ့အစည်း
 နည်းနည်း
 အဖွဲ့အစည်း

rompto ;p& w /
 Oi ai&n r omp wp p \xp0 to ;p& w wpa&yqci ;/
 r omp to ;p& w w&u csu &mv&rn r&u e u& i r m? on w tw&u
 y u e us&pon jziw&u csu o ;oy&E &r&e&G on /
 ausmi ;om;wp 0 ;csi ;p tw&u
 (oi axmu upm&u 1.5.3) yg]wp vpmto ;p& w p&u /

လူ့အဖွဲ့အစည်း

- 1/ atmu ygtq uausmi ;om;rsm;zw ½ apyg
  -]oi on qi ;&hom&r Ki, av;wp&r K& pu ½ wpc w& tvy vya&on / r omp u wp 0 ;wn ; & au&ar&ae&o vn jzp on r omp tw&u ;w&u ;E p &av;o ;0& on v pmtaejzi 80000 usyce &&on/ (rwcsu / / ai&u ;yrmPae&mv& ausmi ;om;w\ aemucEi terq;vpmwtay: r wn Njyi qia&om;E i on /)
- 2/ (oi axmu u pm&u 1.5.3) yg]wp vpm to ;p&w} pm&u u zw ½ apyg Z, m;u&u (u) w& r&rjzp v ty ort raxmi o y p n ;rsm;u&fcs, aply u e us&ip& aygi ;u&u x w apyg
- 3/ x en ;w Z, m;u&u (c) w&]0, , E i on } t raxmi o ;yp n ;rsm;u q ;jzw Ny ;?Z, m;u&u (*) tw&u ai&u ;rwwEion ypn;rsm;u a&fcs, q;jzwap&rn/ xaemu xZ, m;u&u wpc&si;p\ ueusaig p p aygi ;u&u x w ap&rn /
- 4/ x ow&u x w Ny ;aemat mu y&r;c& ;w ar;jre ;aqfa&E&apE i rn /
 (u)r& rjzp ty on u e y p n ;rsm;tw&u r&u e u& i r n en ;/
 (c) ai&u ;ww E i o& e y p n ;rsm;tw&u r&u e u& i r n en ;/
 (*) 0, , Eion ypn;rsm;tw&u ueurn yrmPEi r&rjzp v tyon ypn;rsm;tw&u ueu&Eion ai&u ;yrmPw t&u;r n rjcm;em;oen ;/
 (C) ai&u ;rww E i o& e y p n ;rsm;tw&u r&u e u& i o& e n ;/
 (i) oiv tyon [xiNy ; 0, , &e rwwEion ueypn;wpcu azmjyyg rnoaom to ;p&w (0) ypn;rsm;u r&rjzp v ty&omvn; ai&u ;rwwEi? xypn;tw&u rnonu tpm;x; 0, , rnent/b, a&u mi en ;/

တိုက်ခတ်မှုအခြေအနေအထား

- 1/ (တိုက်ခတ်မှုအခြေအနေအထား) ဝါဒီအားဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရန်အတွက် (3) နှင့် (4) နှစ်အားဖြင့် ဝါဒီ
- 2/ တိုက်ခတ်မှုအခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား
- 3/ x အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား
- 4/ x အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား

အခြေအနေအထား

- 1/ ပြည်သူ့အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား
- 2/ အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား
- 3/ အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား
- 4/ x အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား အခြေအနေအထား

၁.၆ လူ့စွဲများနှင့် အခြားအရာများ

လူ့စွဲများ	w&m;Oya' u av;pm;v u emoi oavm?
အခြားအရာများ	jzp&ywp&yu avvm;o;oyly; xjzp&yEi tvm;o@mew tajctaersm;u o;oyjci;?
အခြားအရာများ	w&m;Oya' vuenjci;?azmuzujci;Ei ouqion taLumi;&yrsu qe;ppEiap&e&n&G on?
အခြားအရာများ	aumsi;om;wp0;ptwlu - (oi axmu upm&lu 1.6.1) yg]Zmen &l u }/

လူ့စွဲများနှင့် အခြားအရာများ

- 1/ (oi axmu upm&lu 1.6.1) yg]Zmen &l u }t allumi ;zw ½ apyg
- 2/ aumsi;om;rsu tzZk&pyg/yxr tzftaeji]Zmen owpygypn;urc;, oi allumi ;} aqfaEcaply;?
tjcm;tzlu]Zmen o wp ygyp rc;,, oi on taLumi;qfaEcap&rn /
- 3/ xaemu tzlvpzpr aumsi;om;wp0;pxlu; rrw\ aqfaEfcursu taLumi;jycursu;zi wijy
ajymq ap&rn 0yrm -
  -]Zmen y u qrc ;oi ygc; /;&izr ;q ;tjyp ay;c &r myg}
  -]Zmenrmor;tou u, ztwlu tceoyr&awmygo;/' gaLumi ai lu r&&wen;elc;, oi ygw, / }
- 4/ x ovi jyaqfaEly ;onaumsi ;om;rsu onrw ww vsutaetxm;zi om& wly ae&rn /
- 5/ xo wijy&mw0 taLumi;jycsuon civrr&? usfallumi;qavsr r&ygu ausvnontx
aqfaEcap&rn /
- 6/ xub ausvnatmi rwijyEiygu tzftw0;jyevnwiyi aply; tjcm;aom taLumi;jycsuwpczi
wi jyajymq ap&rn /
- 7/ txuygyvaqmicsuuourwxm;ontcetw0;vyaqmi ly;yg taLumi;jycsu trsm;q;ay;Eiaom
tzk(a& wlrw wy &y aedrsm;q ;jzp ortz) on tE i && jzp on /

အခြားအရာများ

- 1/ taLumi ;jycsuwpp wp &allumiya' u cskazmu z ;ygpvm;/
- 2/ e i i om;aumi ;wp 0 ;w0w0 wp cyOya' rcskazmu[ont, tquvu c ygpvm;/
- 3/ Zmen tzt ;c &ygutjcm;jyp r ut;v0 w c ;rsu;ul0jyp ' P ay;oi on,[qygpvm;/

